

Bár micva korban az Élet Menete

Idén tizenharmadszor indult el az Élet Menete, mely már lényegesen több, mint egy hagyományos megemlékezés.

A szegyeteljes történelmi múlt és a jelen történelmi tényei ismeretében az utókor felelőssége nagy, ez az emléktábor lehetőségét teremti arra, hogy származásra, életkorra, pártállásra, felekezeti hovatartozásra való tekintet nélkül jóérzésű emberek hangoztassák az Élet Menete mottóit: „A múltból a jövőért”, „Soha többet soát”.

A Dohány utcai zsinagóga előtti tér, a kisszínház, a kivettő környéke, a környező utcák már jóval az esemény előtt megteltek.

A várakozási időt a Hamsa Is...Real! Project programja töltötte ki. Az együttes (a Kuna testvérek: Valéria, Kata, Gyula, Bence és Márton, valamint Somos Andrea, Éder Ferenc, Kottler Ákos és Geier Attila) saját stílusjegyeit zenei sokszínűséggel ötvözve, nagy sikert zsebelhetett be.

Sváby András jeltolmácsok segítségével konferálta végig az eseményt.

Elsőként Bandi László (az Élet Menete Alapítvány kuratóriumi tagja) lépett a színpadra, s többek között elmondta: évről évre egyre többen vagyunk itt, zsidók, keresztények, hívők, ateisták, egyre többen menetelünk az életért, a jövőnkért, azt mutatva, hogy újra van tennivalónk. A mai Élet Menete célja az is, hogy nagyszüleink, szüleink múltja ne válhasson a mi és a gyermekeink jövőjévé.

Erzsébetváros polgármestere, Vattamány Zsolt beszélt arról, hogy a Dohány utcai zsinagóga egyik központi helyszíne volt a múlt századi tragédiáknak. Felelős vezetőként úgy érzi, „mindent meg kell tennünk annak érdekében, hogy a múlt borzalmai ne merüljenek feledésbe, saját lehetőségeinket kihasználva hozzá kell járulnunk ahhoz, hogy minél többen hiteles képet alkothassanak a 70 évvel ezelőtti történetekről”.

Ez alkalommal a sófár hagyományos megfűzésében Verő Tamás rabbin kívül többen is részt vettek, majd az önkéntesek útmutatása szerint a felvesztet autók, a molinó és a különböző méretű zászlók (magyar, EU-s és izraeli) mögött elindult a hatalmas tömeg. Az 56-osok teréhez ére csatlakoztak azokhoz, akik bármilyen ok miatt nem tudták végigyalogolni a több mint három kilométernyi utat.

A helyszín

Amíg rendeződött, „beállt” a menet, a színpadon fiatal roma zenészek és táncosok, Balog Jázmin és barátai (Balog Liliána, Botos Ferenc, Kovács Krisztián és Horváth József) adtak műsort.

Sváby András emlékeztetett az esemény „életkorára”, mely megegyezik a zsidó fiúgyermekek bár micváva avatásának idejével, majd köszöntötte elsősorban a túlélőket, Ronald S. Laudert, Aharon Tamirt, a diplomáciai testületek képviselőit, köztük az amerikai, az izraeli, az orosz, a kanadai, a francia nagykövetet, illetve elsősorban a korábbi politikai vezetők közül megjelenteket, a parlamenti pártok, a társaságok, a Hit Gyűlekezete képviselőit, a magyarországi zsidóság vezető tisztviselőit, előjáróit, vidéki és fővárosi zsinagógák világi és vallási vezetőit: rabbikat, kántorokat, s nem utolsósorban az Élet Menete önkénteseit.

Ezután Gordon Gábor lépett a színpadra, csend lett, mert a kivettőn megjelent Schweitzer József ny. országos főrabbi zcl., s néhány gondolat erejéig kis részletet hallhattunk a 2012-es Élet Menete rendezvény hanganyagából: „Emlékezni kell a halálmenetekre, Élet Menete jellegével emlékezni kell mindarra, ami velünk történt. Mi megmaradtunk a halálmenetekből, hogy emlékezzünk azokra, akik áldozatul estek a rettenetnek.” Majd két idézet következett: „Körül-

vesznek engem a halál kötelékei... a megpróbáltatások reánk törtek.” „Nem halok meg én, élek én, hogy hirdessem Isten dicsőségét, Isten igazságát.”

Gordon Gábor beszédéből: Schweitzer József főrabbi úr, professzor úr igaz barátja, tanítója volt mindnyájunknak, akik a holokauszt-oktatásért és a rasszizmus ellen dolgozunk Magyarországon!

És itt most nem csak a mi alapítványunkra gondolok természetesen!

Sosem fogom elfelejteni, amikor barátaimmal közösen kerestük fel főrabbi urat azzal az elképzelésünkkel, hogy Magyarországon is életre hívánk az akkor már számtalan országban működő Élet Menetet. Professzor úr csak annyit mondott: Mi a kérdés ebben, gyerekek? Hol máshol van rá ilyen nagy szükség, mint itt, ebben a nagyon nem egyszerű országban! Gyerekek! Gyorsan kezdjétek el a munkát, és amíg én élek, rám számíthattok.

Betartotta az ígéretét! Amikor hívtuk, és egészségi állapota megengedte, mindig jött. Tanácssal, jó szóval segített bennünket.

Számos alkalommal vele tartott az Élet Menetere egyik nagyszerű kollégája, de véleményem szerint őszinte barátja is, Erdő Péter bíboros úr. Magyarországon ők ketten, együtt nekem valahogy a kőtábla két fele voltak, amelynek az egyik fele sajnos nemrég eltört!

Pótolni soha nem fogjuk tudni! Emlenben kitartóan dolgozni az általa is hirdettet elyekért kötelességünk!

Tisztelt Élet Menete-részvevők! Arra kérem Önöket, egy perc néma csenddel emlékezzünk meg prof. dr. Schweitzer József nyugalmazott országos főrabbiról, mielőtt továbbhaladnánk. Majd a szónok kiemelte: Idei menetünk mottójául egy angol holokauszt-túlélő fontos mondatát választottuk, idézem: Azért kell dolgoznunk, azért emeljük fel a szavunkat mindig, hogy az áldozatok, a túlélők múltja ne válhasson a gyerekeink, az unokáink jövőjévé.

Tordy Géza és Fahidi Éva

A beszédet követően Tordy Géza és Fahidi Éva videóüzenetét játszották le. A színművész elmondta: Az Élet Menete kifejezés ezentúl csupa nagybetűvel íróják! Gyönyörű, tartal-

mas, gazdag elemzése ennek a mozgalomnak, ennek az együvé tartozásnak, amely felemeli szavát a gonoszság, a gyűlölet, az elvetemült gyilkosságok ellen, és utat akar nyitni egy igazabb világnak. A holokauszt-túlélő szavai: Nagyon hiszek a közösség erejében! Nagyon hiszek abban, hogy ha sok ember ugyanazt akarja, akkor el kell, hogy érje a célját. Az egyéni életemben a közösség erejének köszönhetem azt, hogy Auschwitz-Birkenauból visszajöttem. Az ugyan-

egy kis közösség volt, öt embernek a közössége, annak az öt embernek a közössége, akik minden számolásnál és mindig együtt álltunk. Elhatároztuk, hogy nem hagyjuk magunkat demoralizálni. Nem káromkodtunk, minden nap mosakodtunk. Fogkefét szereltünk magunknak. S egymást támogattuk, és egymást biztattuk. S ha valakinek rossz napja volt, akkor elmondtuk neki, hogy haza kell jönnie, vissza kell mennie az iskolába, be kell ülni az iskolapadba, élni kell, s emberré kell válnunk ismét! És ezt annyiszor mondtuk magunknak, amíg mindnyájan elhittük, és mindnyájan hazajöttünk! Olyan társadalom kell építeni, amelyben nincs gyűlölet. Most rögtön el kell határozni, hogy azok, akik ma fiatalok, ők azok, akik megcsinálják majd az új világot. Itt van előttünk az új évszázad, s ebben az ifjúságban én négy unokával vagyok érdekelt. És minden nagymama azt akarja, hogy az unokáinak jó legyen! És ennek az ifjú társadalomnak az a feladata, hogy olyan társadalmat építsen magának, amelyben nincs gyűlölet. Igazi demokráciában kell élni, s azt az igazi demokráciát meg kell teremteni! Ez a legfontosabb.

Egy kordokumentum értékű kisfilm következett, Salamon András forgatta erre az alkalomra. Nagyon megrázó képsorok emlékeztették a túlélőket és mindazokat, akik láthatták az alkotást.

A várva várt dal

A műsorközlő egy egészen különleges dalt, az Élet Menete Alapítvány zenes hitvallását jelentette be. A dal címe: Soha többé soát. Zeneszerzője Jávor Ferenc Fegya, szövegírója Müller Péter Sziámi, énekelte Szinetár Dóra és Szabó Ádám. Hozzájuk számos művészbarát csatlakozott, többek között Somló Tamás, Pajor Tamás, Hegedűs D. Géza, Oláh Gergő, a Zmirim egyik szólistája, Székelyi József, Heilig Gábor, Danics Dóra, Csákányi Eszter, Bródy János, s nem utolsósorban sok-sok gyermek, a Scheiber- és a Lauderiskola kórusa, s a korábban szerepelt roma együttes tagjai.

Aharon Tamir lépett a színpadra, hangsúlyozta az esemény fontosságát, a fiatalok oktatását, kiállítását az antiszemizmus ellen.

Ismét szónok, az esemény díszvendége, a ZSVK elnöke, Ronald S. Lauder következett.

Kampánymentesen Szentendrén

Vannak kötelességei a zsidó embernek, a zsidó vezetőnek egyaránt. Minden egyes zsidó emberért kötelesség tenni. Egy olyan közegben különösen, ahol már nem létezik mindennapi zsidó élet. Erről is kérdeztük Heisler Andrást, a Mazsihisz elnökét.

Elnök úr! A Hetiszakasz internetes televízióadásában láttam Önt Szentendrén, a helyi közösség tagjai között. Ismereteim szerint a szentendrei közösség nem tagja a Mazsihisznek. Mit keresett ott?

Kaptam egy kedves meghívást a szentendrei mártírokrá történő megemlékezésre. Egy civil szervezet invitalásának tettem eleget, a Szentendrei Magyar–Izraeli Baráti Társaság rendezvényére mentem el. Tudni kell, hogy a helyi közösség minden évben megemlékezik a holokauszt Szentendre és környéke áldozatairól. Tradíció, hogy ilyenkor felolvassák az áldozatok neveit. Megrendítő végighallgatni. A felolvasásban zsidók és nem zsidók egyaránt részt vesznek, így idén például a település alpolgármestere is aktív részese volt a megemlékezésnek. Az való igaz, hogy Szentendrén nincs zsidó hitközség, de van rengeteg értékes ember, akik lokálpatriótaként kutatják a város múltját, így az egykor itt élő zsidó közösség emlékeit is.

Mégis ki katalizálta ezt a folyamatot? A Mazsihisznek volt szerepe ebben a kultómunkában?

Szentendrén él Kertész Péter Pulitzer-emlékdíjas újságíró. A rendszerváltást követően egy ideig a Mazsihisz szövegíróként is dolgozott, de mint notórius szabadgondolkodó, sokáig nem bírta a Síp utca bürokratikus mechanizmusait. Szentendrei lakosként írt egy könyvet Cipőtalp Törőből címmel. Ez egy olyan helytörténelmi alapmű, mely a szentendrei zsidók történetével foglalkozik. A 2011-ben alakult Baráti Társaság szisztematikusan levéltári és múzeumi kutatással tulajdonképpen ezt egészíti ki. Igazi önszerveződés, elindítása talán értékesebb, mint egy mamuszervezet ösztönzésére belekezdeni egy ilyen közösségi kutatásba. Tudni kell, a Mazsihisz új szemlélettel közelíti a civil kezdeményezések felé: ha igénylik és van lehetőség, akkor együttműködünk, ha nem igénylik, akkor a civil szervezetek értékképzését elismerjük, és szükség esetén stabil háttérrel biztosítunk nekik, azaz segítők kezét nyújtunk, ha igénylik, s nem telepszünk rá senkire. Ez így normális.

Tudtommal a szentendrei nem igényelték a Mazsihisz támogatását, ezek szerint van elegendő intellektuális bázisuk a feladatok megoldásához.

Istennek hála, komoly vállalkozók, kutatók, tanárok vannak a Szentendréhez kötődő zsidók között. Ezzel a háttérrel képesek fejlődni: a rendezvényen egy remek kiadványt kaptam a szentendrei zsidók múltjáról és jelenéről Szomszédaink voltak címmel. De éppen a közelmúltban bizonyosodott be, hogy a Mazsihisz nyitottsága segítheti a közösségek fejlődését. Gyöngyösön például néhány hónapja alakult újjá a helyi zsidó közösség. Ma már a Mazsihisz taghívközösségeként egyre aktívabb közösségi és vallási életet élnek. Na, ebben már a szövetségünknek is volt szerepe, ott segítünk nekik, ahol tudunk. A holokausztban elpusztított zsidóságnak vannak még olyan gyökerei, melyeket ha megőntöznek, képesek kihajtani. A zsidó vezetőnek ebben hinnie kell, különben hagyja az egészet a fenébe.

Szavaiból úgy érkelem, Elnök úr, kampányidőszak van. Mondataival akár választást is lehet majd nyerni. De Szentendrén nem hiszem, hogy lett volna szavazóbázisa. Mit keresett ott éppen most, amikor a Mazsihisz mindkét elnökjelöltje feltűnően erős kampányunkat végez?

A politika, különösen demokráciákban, s legfőképpen választásokat megelőzően, úgy válik nagyon „emberivé”, hogy közben lelketlenül csak a szavazatok maximalizálására törekszik, és mindent ennek rendel alá. A szentendrei kirándulásom azonban érdekmentes, kampánytól független esemény volt. Egész egyszerűen a szívem – talán a zsidó szívem – s a Kertész Péter iránti tisztelem vitt oda. Betegsége miatt nem tudott lejönni közénk, ezúton is kívánok neki jobbulást.

Van ma vallási élet Szentendrén?

Nincs. De most csináltunk. Barátaim péntek délutánra szervezték rendezvényüket. Kihaználtam a lehetőséget, és felajánlottam, a megemlékezést követően csináljunk egy szép kábbalát sabbátot. Elfogadták a javaslatomat, és mindenki számára emlékezetes szombatfogadást tartottunk.

Ki volt a rabbi, volt-e kántor?

A legizgalmasabb kérdés nem ez volt, hanem hogy lesz-e minjen. Szépen megvoltunk, igaz, besegítettünk néhányan Budapestről, s volt izraeli vendégünk is. Rabbit és kántort nem vittünk, a Mazsihisz külügyi referense, Dési Tomi remek előimádkozó, ő vezette az istentiszteletet. Civilként! Van ennek valami egészen különleges feelingje. Rabbi hiányában igazi dróse sem volt, de néhány, a helyhez és az alkalomhoz illő gondolatot azaz sikerült rögtönözni. Arról beszéltem, hogy a holokausztra adható legjobb válasz az, ha újra megelevenednek az imakönyv betűi, ha újra felhangzanak a tradicionális dallamok. Szentendre egy olyan hely, ahol szinte minden zsidót meggyilkoltak. Emelkedett hangulatú volt a megemlékezés, bensőséges a szombat fogadás, mindez protokoll- és kampánymentesen. Szerettem ott lenni.

Köszönöm a beszélgetést.

M. Kende Péter

A magyar zsidó közösség nem megy sehová!

Mint büszke zsidó állok itt ma Önök előtt! Büszke őseim örökségére. Büszke a népemre. Büszke mindarra, amit alkottunk. És büszke vagyok magyar származásomra is. De tudom, ha a nagyszüleim nem hagyták volna el Magyarországot, ha itt születtem volna meg 1944-ben, egyike lettem volna annak a több tízezer zsidó kisgyermeknek, akiket elgázósítottak Auschwitzban.

Ezért vagyunk ma itt. Ezért menetelünk ma együtt.

Nem csak a 70 évvel ezelőtti történetek miatt. Hanem amiatt, ami ma történik itt. 70 évvel Hitler után, Auschwitz után és a nyilaskeresztesek után ismét célkeresztbe kerültek a zsidók. 70 évvel később ugyanazokat a jeleket látjuk feltűnni, mint egykor.

Azért állok ma itt, hogy elmondjam Önöknek: senkinek, egyetlen politikai pártnak, egyetlen gazembernek sem az éj leple alatt, senkinek nincs joga ahhoz, hogy fenyegetsen bennünket! Senki nem gyalázza meg zsinagógáinkat, senki nem emelhet kezét gyermekeinkre. A Duna partján cipőből álló em-

lékművet állítottak, örök emlékeztül azokra a zsidóakra, akiket ott gyilkoltak meg.

Senkinek nincs joga beleköpni ezekbe a cipőkbe! Senkinek!

Ebből a csodálatos városból hadd üzenjük meg az egész világnak: a magyar zsidó közösség él, és jól van. És a magyar zsidó közösség nem megy sehová. Azért menetelünk itt ma, hogy ezzel is megmutassuk: itt vagyunk!

Élünk! És itt is maradunk!

Az Élet Menete arra is emlékeztet bennünket, mi történik, ha a világ hallgat a bajban. A hallgatás az emberiség legsötétebb erőit engedi kiterebélyesedni! Mi, zsidók, a bőrünkön tanultuk meg a leckét.

Mi tudjuk, mi történik, ha a világ nem szól meg! Túl nagy árat fizetünk ezért. Ez az oka annak, hogy soha többé nem hagyjuk szó nélkül, nem maradunk csendben, ha zsidók kerülnek a célkeresztbe.

És soha többé nem fogok hallgatni. Soha többé nem hagyjuk szó nélkül, ha keresztények kerülnek a célkeresztbe, ha bármilyen népcsoport kerül a gyűlölet középpontjába.

(Folytatás a 4. oldalon)

Körzeti kitekintő

Debrecen

Harmadszor is a DZSH elnökévé választották Horovitz Tamást

A beszámoló és tisztújító közgyűlés a leköszönő elnök 2014. évi beszámolójával és a 2015. évi tervek ismertetésével kezdődött.

Horovitz Tamás beszédében kitért az elmúlt esztendőben végrehajtott, a hitközség életében eddig soha nem tapasztalt fejlesztésekre: Kápolnási utcai zsinagógarenoválás, színházban lift építése, zarándokszálláshelyek kialakítása, Pásti utcai Bét Hámidrás felújítása és az ortodox zsinagóga teljes rekonstrukciója.

Nagyon meghatározó szempontként hangsúlyozta, hogy a működő zsinagógában megtartják a reggeli, a délutáni és az esti imákat is, illetve kiemelte a kóserhús-ellátás, a kóser konyha és a rituális fürdő, a mikve fontosságát.

A közösségi élet jelentősen felpozícióba került, ami köszönhető a közös badacsonytomaji és balatonfüredi üdüléseknek, kirándulásoknak is. Ide sorolható továbbá az Idősek Klubja és a Nőegylet aktív tevékenysége, hisz a foglalkozások, a programok szintén a közösségi életet erősítik.

Megemlítette a 2014. év kulturális rendezvényeit, különös tekintettel a Holokauszt – 70 címmel rendezett XV. Nemzetközi Konferenciára, a dr. Kardos Albert-szavalóversenyre és a Zsidó Szabadegyetemre.

A 2015. év tervei között kiemelt fontossággal szerepel a Közép- és Kelet-európai Zsidó Oktatási és Kulturális Központ elindítása, illetve az IHRA nemzetközi szervezet november hónapban Debrecenben tartandó plenáris ülésének lebonyolítása, melyben a hitközségnek aktív szerepe lesz.

Az elnök szólt továbbá a hamarosan elkészülő holokauszt- emlékműről, melynek avatása a nyári időszak kezdetén várható.

Az elnöki beszámolót a Számvizsgáló és Ellenőrző Bizottság, illetve a Nőegylet beszámolója követte, majd a Jelölő és Választási Bizottság vette át a szót.

A választás menetének ismertetését követően megtörténtek a jelölések, majd az új tisztségviselők megválasztása. A választási eredmények kihirdetése után az elöljáróság megtartotta az első ülését, ahol ellenszavazat nélkül megválasztották az elnököt és az elnökhelyetteseket.

A Debreceni Zsidó Hitközség tisztújító közgyűlésének eredménye:

Elnök: *Horovitz Tamás*
Elnökhelyettesek: *Kreislerné dr. Grósz Zsuzsanna, dr. Feuermann László*

Elöljárók: *Dickmann Sándor, Fehér Tamás, dr. Kaszás Róbert, Nyulasi András*

Mazsihisz-küldöttek: *dr. Feuermann László, Horovitz Tamás, Kreisler Gábor, Kreislerné dr. Grósz Zsuzsanna, Schwarczkopf Péter*

Szeged

Újraválasztották a hitközség elöljáróságát, küldötteit és bizottságait. A hitközségi beszámolót, a szociális otthon összefoglalóját és az Alapítvány a Szegedi Zsinagógáért kuratóriumának tájékoztatóját az érintettek előzetesen már megkapták. *Markovics Zsolt* főrabbi nyitóimáját követően szóbeli kiegészítés, kérdések hangzottak el, majd a Jelölő és Választási Bizottság javaslata alapján összeállt a szavazólap. Az elnöki feladatokat továbbra is *Lednitzky András* látja el, az alelnöki tisztséget *Salamon István* és *Tepper Ádám* tölti be. Az elöljáróság tagjai lettek: *Buk István, Fülöp András, Jakity Attila, Leichter Ákos, Tepper Ágnes, Udvardy Andor*. A küldöttgyűlésen a hitközséget *Lednitzky András, Markovics Zsolt, Baneth Péter, Tepper Ágnes, Boáné Pinke Ildikó* fogja képviselni az elkövetkező négy évben. A megválasztottak közül *Lednitzky András* elnök és *Salamon István* alelnök hatodik alkalommal tölti be tisztségét.

L. A.

Újbuda

Felhívjuk az érdeklődők figyelmét, hogy a Bét Sálom zsinagógában a sábbát délutáni mincha, szőudá slisit, márv is havadala kezdési időpontja hetente változik, és megegyezik az aktuális péntek délutáni gyertyagyújtás időpontjával.

Borsányi Schmidt Ferencről igen szomorúan

Egy kiváló pedagógussal, aki az Országos Rabbiképző Egyetemen hirdette, oktatta a Biblia igazságát, szegényebbek lettünk. Mint ahogy a temetésén *Schöner Alfréd* rektor-főrabbi megjegyezte, az eltávozott nem volt sudár termet, de felkészültsége, tudása rendkívül magas szinten állt.

Kollégánkat már régebben ismertem. Sokszor imádkozott a Vasvári Pál utcai zsinagógában. Találkoztunk vele, s ima után hosszan beszélgettünk. Számos vallási rendezvényen is részt vett. Fiát, lányát is ismerem, becsülöm. Mindkettőjük oktatásáról, vallási felkészültségéről gondoskodott. A hetvenes éveiben járt, még hosszú ideig oktatható volt. Előadásai olyanok voltak, mint a családi beszélgetések. Bevonta hallgatóit, így igen részletesen tárgyalhatták meg a Szentírást. Utána még vitakozhattak is egymással a hallgatók, ha az értelmezés különbözőnek bizonyult. Tanulmányai, könyve jelent meg. Például 2008-ban a *Próféták és cáddikok* nyomában című munkája. Érdemes megemlíteni, hogy műveit édesanyja, dr. Schmidt Imréné (Katona Izabella) emlékének ajánlotta. Az első részben a chászidizmus kialakulásáról értekezik. Azért is érdemes ezen könyvet kézbe venni, mert választ kapunk arra a jogos kérdésre, hogy ezt a szerény, halk szavú pedagógust miért éppen a chászidizmus foglalkoztatta, bár művében más mozgalmak jellemzésével is foglalkozik. Talán azért, mert a Vasvári Pál utcai kicsiny, de patinás imaházban jelentős hangsúlyt kapott ezen irányzat. A nagyon figyelmes pedagógus, Borsányi doktor megfigyelésre érdemesnek találta ezen irányzatot, amely Pesten kevésbé volt ismert, de a magyar vidéken, főleg az ország keleti részében, ismerték, követték. Néhány kisebb zsinagógában Pesten

sem idegenkedtek tőle, bár az elmúlt évtizedek során elhalványult az irányzat jelentősége. Egy rabbi, *Baruch Oberlander* munkássága nyomán a már említett Vasvári Pál utcai imaház központjává vált. Éppen azért, mert Borsányi doktor kiváló megfigyelő, nem lett ezen metódus rabja, elfogulatlanul értelmezte annak hazai sikerét. Állást foglalt a téves előítéletek, a hamis vélemények ellen. Megtalálta és megírta a magyarizációját. Szerinte a zsidó intelligencia egy jelentős része helytelen elgondolás és értelmezés befolyása alatt állt. Mivel maga sem a követők, sem az ellenzők oldalához

Borsányi Schmidt Ferenc

nem tartozott, objektíven tudta és írásaiban meg is fogalmazta a várható eredmény okát és lényegét. Idézzünk könyvből: „A Lengyelországtól keletre fekvő területeken kb. 1740-ben és Németországban 1755-ben a zsidóság újkori történetének egyik legjelentősebb mozgalma a chászidizmus, amelynek hatása ma is elevenen él, és napjainkban is virágzik, története során újabb hajtással gazdagodott, és töretlenül terebélyesedik.” A terjedés okát is megfogalmazta: „A chászidizmus vallási megújulást, újfajta szemléletmódot és társadalomképet kínáló mozgalom az akkoriban még Lengyelországhoz tartozó Podoliában (a mai Nyugat-Ukrajna) és Volhíniában (Észak-Ukrajna területe, 1793-ban került Oroszországhoz) keletkezett.”

Borsányi Schmidt Ferenc sajnálatos hiánya azért is jelentős, mert minden részletre kereste és meg is találta a magyarizációt. Ez a csendes ember, aki csak akkor beszélt, ha kérdezték, de akkor mindig pontosan válaszolt. Ez hiányát erősen növeli.

Azért írjuk ezen sorokat néhány hónappal távozása után, és nem mindjárt a súlyos veszteséget követően, mert az idő múlásával a fájdalom enyhül, ugyanakkor egyre világosabban láthatjuk annak súlyos jelentőségét. Ezért vártunk ezen sorokkal a tragédia után hetekig, hogy tárgyilagosan írassunk a magyarországi zsidóság nagy veszteségéről. A nekrológok fontosak, de mivel közvetlenül a tragédia után íródtak, még nem érezhetjük belőlük az esemény hatását, amelyet az idő múlása igazol. Van egy sokat emlegetett mondat, amely nem igaz: hogy nincs pótolhatatlan ember. Szerencsésebb lenne úgy fogalmazni, hogy többé-kevésbé mindenki helyettesíthető. De pótolni senkit nem lehet, mert az ember egyedi, szuverén, bonyolult egyéniség. Borsányi Schmidt Ferenc távozása az élők világából e tételt igazolja. Mosolygós, csendes ember volt, de aki beszélgetett vele, ismerte, nem felejtheti el mondatait. Aki kézbe veszi (reméljük, lesz új kiadás) *Próféták és cáddikok* nyomában című könyvét, hihetetlenül sok és általánosságban fontos ismereteket lesz gazdagabb.

Borsányi Schmidt Ferenc március 6-án halt meg. Az azóta eltelt idő igazolja a fenti megállapításokat.

Deutsch Gábor

A zsidó tudomány virágzó műhelye

Harmadszor is akkreditálták az ORZSE doktori iskoláját

Tizenkét évvel ezelőtti megalakulása, egyben az első akkreditáció óta, 2003 és 2009 után idén harmadszor is akkreditálták az Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem Zsidó Vallástudományi Doktori Iskoláját. A Magyar Akkreditációs Bizottság egyhangú döntése szerint a doktori iskola a következő öt évben is teljes körűen működhet, és az itt szerzett doktori címet bárhol a világon elismerik.

Közép-Európában egyedül az Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetemen (ORZSE) zajlik a zsidó vallástudomány területén doktori képzés – mondja *dr. Lichtmann Tamás*, az intézmény Zsidó Vallástudományi Doktori Iskolájának vezetője. A doktori iskolát, amelyet kezdetűl, azaz 2003-as megalakulása óta elismernek itthon és külföldön egyaránt, tavaly év végén harmadszor is akkreditálta a hazai tudományos élet jeles személyiségeiből álló Magyar Akkreditációs Bizottság (MAB).

A műhely virágzó szigete a zsidó tudományosságnak, amit bizonyít, hogy jelenleg négyen is vannak, akik nem az ORZSE-n diplomáztak, de disszertációjuk témája okán ide jöttek doktorálni. Akad tudós, aki külföldi állampolgárként itt szerzett doktori címet, és most Zágrábban judaisztika tanszékét vezet.

Az akkreditációt szigorú feltételekhez kötik, amelyeket a doktori iskola a fennállása óta teljesít. Az oktatói gárdából legalább hét törzstagnak kell kikerülnie – az ORZSE doktori iskolájának esetében e létszám tíz. Tudós emberek, akiknek tudományos publikációi legalább 50 és 100 között vannak, egy-harmadukat idegen nyelven közzélték. Az idezettségi mutatók száma szintén fontos: egy törzstagnak minimum 50 olyan hivatkozást kell felmutatnia, amelyben más kutatók névvel és címmel az ő valamely írásos munkájára, könyvére, tanulmányára utalnak. Ugyancsak szempont, hogy volt-e hallgató, akinek az illető oktató a témavezető tanára. Legalább egy ilyennek kell lennie, de *dr. Lichtmann Tamás*nál például eddig tízen doktoráltak. A Magyar Akkreditációs Bizottság mindezt egy adatbankból ellenőrzi, ahová a fenti információkat, köztük minden publikációt, fel kell tölteni.

A PhD-hallgatók három évig tanulnak a doktori iskolában vallási és világi tárgyakat. A kis egyetem, kis doktori iskola létszámának megfelelően minden évben egy-két ösztöndíjas hallgatónak biztosít lehetőséget a helyeket elosztó MAB. Az ösztöndíj a minimálbérnél valamivel magasabb összeg havonta.

Felvételtkor évente három-négy hallgató kerül be a doktori iskolába. A képzési terv szerint a vizsgák letételéhez 180 kreditpontot kell megszerezniük vallási és választható világi tárgyakból. (A vallásiak a Tanach és a Talmud tanulmányozását jelentik.) De lehet kreditet kapni például egy-egy konferencián való előadásért vagy publikációért is.

A doktori témák kiváló lehetőséget nyújtanak az alaputatásra, hiszen a zsidó vallástudományi stúdiumai körében számos feltáratlan területet van. A zsidó oktatás, néprajz, történelem, a midrás kapcsolatai, a néprajz, a messianizmus, a teológiai antijudaizmus bőségesen kínál olyan kutatnivalót, amellyel eddig senki sem foglalkozott. Az ORZSE doktori iskoláisi nagy kedvvel és sikerrel mélyednek el bennük, amint az utóbbi évek disszertáció-termése, a *Lichtmann Tamás* szerkesztette Magyar Zsidó Szemle Füzeteti sorozat darabjaiként publikált anyagok is mutatják.

Komoly teljesítmény ez, ha belegondolunk, hogy egy kutatónak átlagosan napi tíz órát kell a tudományterületével foglalkoznia, már amennyiben számottevő eredményeket akar elérni. A lifelong learning, azaz az élethosszig tartó tanulás eszméje és gyakorlata azonban korántsem idegen a zsidó gondolkodástól, hangsúlyozza *Lichtmann Tamás* professzor, sőt, valósággal bele van kódolva abba. A Talmud tanulmányozása például, a tárgy jellegéből is adódóan, végtelenített folyamat. A PhD-disszertációk és a habilitációk egyébként magyarul, angolul és héberül egyaránt elérhetőek az egyetem honlapján (www.orzse.hu).

Az ideai akkreditációval az ORZSE doktori iskolája ismét bebizonyította: e kis műhely komoly szellemi potenciál a magyar és a nemzetközi tudományos életben. Ráadásul igen nyitott szellemű is – amint *dr. Lichtmann Tamás* mondja, bárkit szeretettel várnak, aki megfelel a követelményeknek, és kedve van elmélyedni a zsidó tudományosságban.

Rados Virág

2015. május 10. 10 órakor MAZSIHISZ Tisztújító közgyűlés a Síp utcai Díszteremben!

Nyitóima

Napirendi pontok: az elnök megválasztása;

az ügyvezető igazgató megválasztása;

az alelnökök megválasztása; a Számvevő és

Számvizsgáló Bizottság megválasztása;

a Választási és Jelölő Bizottság megválasztása

Záróima

A Barankovics Alapítvány a temetőrongálásokról

„Tiltakozás a KDNP Barankovics Alapítványának Izraelita Műhelye által elhelyezett holokausztmegemlékező emléktáblák súlyos megrongálása ügyében” címmel tartott a sajtó képviselőinek tájékoztatót a Kereszténydemokrata Néppárt Országgyűlési Képviselőcsoportja a Széchenyi rakparti Irodaházban.

Vejkey Imre frakcióvezető-helyettes kifejezte felháborodását, hangsúlyozta az emlékek tiszteletben tartását. Szólt közös szellemi örökségről és a megismerés fontosságáról. Kijelentette: visszautasítják a szélsőségeket, melyektől meg kell védeni az állampolgárokat. Magyarország és annak törvényei útját állják az elkövetőknek. Végül kijelentette: a rendőrségtől gyors nyomozást, az elkövetők motivációjának kivizsgálását, tényfeltárást vár.

Mészáros József, a Barankovics Alapítvány kuratóriumi elnöke hangsúlyozta: az emberi méltóság egy és oszthatatlan, egyik szélsőséggel nem lehet kiirtani a másikat.

Weisz Péter, a Barankovics István Műhely Egyesület elnöke beszélt arról, hogy a gyöngyösi zsidótemető megrongálását már átélte, s ezúttal is fájó volt látni az áldozatoknak állított emléktábla romjait, majd idézett: „Ha kihál a gyökér, meghal a világ is.” Friss információként közölte, hogy a csömöri Gloria Victis emlékhelyen nemrégiben éjszaka ismeretlen elkövetők szétverték két holokauszt-emléktáblát. Szólt nagy elődökről, zsidó kiválóságokról, akik rengeteget adtak a világnak. Elmondta: Ha az új tábla el is készül, a jelenlegi töredéket összerakva mementóként szintén láthatja az arra járó.

Auschwitzi lágerőr ellen indult per

Nem a büntetés, hanem az ítélet a fontos, és a per végére talán majd kiderül, hogy miért kellett hetven évnek elteltéig a felelősségre vonásig – mondta az MTI-nek Puzstai-Fahidi Éva auschwitzi túlélő, aki úgynevezett mellékvádlóként is, tanúként is részt vesz az egykori auschwitz-birkenauai náci haláltábor egyik utolsó élő őrének Németországban kezdődő perében.

A 93 éves – a német sajtó által Oskar Gröning néven azonosított –

volt, minden egyes beérkező szerelvényénél ott állt a rámpán. Végignézte, ahogy elmegyek előtte. Még 49 embert tudok felsorolni a nagyobb családból, aki elsétált az orra előtt”, és nem élte túl a holokausztot – mondta Puzstai-Fahidi Éva.

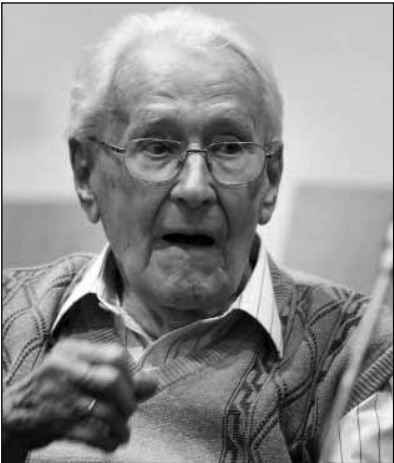
A hannoveri ügyészség által megvádolt férfi peréhez 62-en csatlakoztak mellékvádlóként, többnyire holokauszt túlélők és áldozatok rokonai. Közülük 15-en szólalnak fel a bíróság előtt.

Fahidi Éva tanú

vádoltat a Hamburg melletti Lüneburgban állítják bíróság elé. A vád szerint bűnrészes legkevesebb 300 ezer ember meggyilkolásában. A náci párt önkéntesekből álló fegyveres szervezete, az SS tagjaként a haláltáborba szállított és gázkamrába küldött emberek hátrahagyott csomagjait kezelte, előkészítve a terepet a deportáltak következő csoportjának. Az 1944. május 16. és július 11. között végzett tevékenységével kapcsolatban emeltek vádat ellene.

Abban az időszakban az úgynevezett magyar akció (Ungarn-Aktion) zajlott Auschwitz-Birkenauban. A haláltáborba csaknem 140 vonatszerelvényrel 437 ezer magyarországi zsidót hurcoltak.

Oskar Gröning vádlott

A vádlott a haláltábor vasútállomásának peronján – a „rámpán” – teljesített szolgálatot, ahol szétválogatták a lágerbe deportált embereket. A vagonokból kihajtott foglyokat itt két csoportra osztották. Az egyikbe a kényszermunkára alkalmatlannak ítélt emberek kerültek, akiket rögtön gázkamrába küldtek.

A vádlott az ő holmijukkal foglalkozott, és a vádhatóság szerint tudta, hogy a tárgyak tulajdonosait a halálba küldik. A csomagokat eltakarította a rámpáról, hogy a következő szerelvényen érkező foglyok ne sejtessék, mi következik. Ezután átkutatta a csomagokat, és a bennük talált pénzt átadta az SS illetékeseinek.

A részvétel az eljárásban a lelki és a fizikai megterhelés és „a korom ellenére rettenetesen fontos” – mondta az MTI-nek telefonon Puzstai-Fahidi Éva, aki már tanúvallomást tett a bíróság előtt. „Nem számítotam arra, hogy valaha is részt vehetek egy SS perében, aki ott, Auschwitz-Birkenauban volt alkalmazott. Azt, hogy ott »dolgozotok«, nem is tudom kimondani” – tette hozzá a 90. életében járó túlélő.

A vádlottnak „különleges feladata

„Nem számítok arra, hogy (a vádlott) az érveink súlya alatt összeroppan, és azt mondja, hogy mea culpa, mea culpa (az én vétkem), az én vétkem)” – mondta Puzstai-Fahidi Éva.

„Nem az a fontos, hogy megbüntessék. Az a fontos, hogy a német igazságszolgáltatás mai képviselői, akik az unokáim korában vannak, kimondják, hogy bűnös volt, gyilkos volt” – hangsúlyozta.

A túlélőket nem a bosszú vagy a gyűlölet vezérli, mert nem gyűlölnék senkit, a rémtettek elkövetőit sem. „Nem gyűlölünk, mert nem akarunk gyűlölni. Mi nagyon tudjuk, milyen, amikor az embert gyűlölik és megfosztják emberi méltóságától, és nem akarunk ilyenek lenni. Azokkal szemben sem akarunk törleszteni, akik mindent megtettek azért, hogy ne legyünk emberek.”

„Amikor a megbocsátásról van szó, az jut eszembe, vajon ha (a vádlott) anyámat megkérdezte volna a rámpán, hogy meg akar-e halni 39 évesen, vagy megkérdezte volna a húgomat, hogy te meg akarsz-e halni 11

éves korodban, akkor ők mit válaszoltak volna? Nem kaptam tőlük felhatalmazást, hogy a nevükben azt mondjam, meg akartak halni 39 évesen és 11 évesen. A saját nevemben pedig azt tudom mondani, hogy túl vagyunk rajta” – tette hozzá Puzstai-Fahidi Éva.

A vádlott ellen a nyolcvanas években is folytattak ügyészségi eljárást, de azt bizonyítékok hiányában leállították. Az újabb eljárás és vádemelés a nemzetiszocialista diktatúra idején elkövetett bűncselekmények feltárással megbízott speciális ügyészség (ZSt) előzetes vizsgálata során az utóbbi hónapokban feltárt adatokon alapul.

A ZSt korábban is foglalkozott lágerőrökkel, de vádemelést nem kezdeményezett, mert úgy látta, hogy nincs esély elmarasztaló ítélet kiharcolására. A fordulatot John Demjanjuknak, a sobibori koncentrációs tábor őrének ügye hozta meg. Egy müncheni bíróság 2011-ben 5 év börtönrre ítélte Demjanjukot, bűnrészesnek találva őt a láger 27 ezer zsidó foglyának meggyilkolásában. Bár a vádlott aktív közreműködése a gyilkosságokban nem nyert bizonyítást, a bíróság megállapította, hogy felvigyázói munkaköréből szükségszerűen következett, hogy köze volt foglyok halálához.

Az ítélet szemléletváltáshoz vezetett a német igazságszolgáltatásban. A ZSt időközben valamennyi ismert élő auschwitzi ór ügyében vizsgálatot kezdett.

Puzstai-Fahidi Évát 1944-ben Debrecenből hurcolták el. Az auschwitz-birkenau haláltáborban és a müncheni lőszergyárban, a buchenwaldi koncentrációs tábor egyik kültáborában fogták kényszermunkára. A rendszerváltás után, 1990-ben részt vett Németországban a Hessen tartománybeli Stadtlendorf úgynevezett megbékélési hétnek rendezvényein, és azóta aktívan foglalkozik a holokauszttal kapcsolatos ismeretek terjesztésével. A település kérésére német nyelven is elkészítette emlékiratainak rövidített változatát. A mű magyarul Anima rerum címen jelent meg. A kötetet idén A dolgok lelke címmel ismét kiadták.

Joachim Gauck német szövetségi elnök 2012-ben a Németországi Szövetségi Köztársaság érdemrendjének érdemkeresztjével a szalaggal adományozta Puzstai-Fahidi Évának a műltra való emlékezés terén kifejtett tevékenységéért.

Egy elbukott javaslat

Tisztelt Közgyűlés, Tisztelt Képviselőtársaim!
A DEMOKRATIKUS ÁTALAKULÁST KEZDJÜK EL MA!

A Budapesti Zsidó Hitközségben ma egy új ciklust kezdünk el, de ismét áporodott múlt századi szabályok, szokások kötelezettségével terhelve. A mögöttünk lévő 4 évben minden hibát a bőrünkön tapasztalhattunk, az elmúlt fél évben pedig szembenézhattunk azzal, hogy az alkalmatlanság és az áldemokratikus működés összetalálkozása hogyan rombol szét minket. Ahogy az ámkfutást nem hagyta Zugló kezdeményezésére több száz zsidó ember szó nélkül, így azt sem tehetem, hogy csendben nézem, hogy a tisztújító választásokra ne tiszta fejjel, hanem rövid távú érdekeket kiszolgáló szabályokat görcsösen életben tartva készülődjünk. Jól tudja minden zsinagóga elnöke,

A 21-es ezúttal nem volt nyerő

(Kinneret fotó)

hisz személyesen mindenkit megkerestem, és többetekkel a SZUSZ-ban rendszeresen tanácskoztunk is erről a kérdéssel, hogy olyan lépések megtételét sürgetem, melyek ahhoz visznek minket közelebb, hogy közös döntéseinket a bölcsesség mércéje emelje, és ne a mennyiség üres súlya húzza. Ehhez nem kell az Alapszabály és a Választási Szabályzat csodájára várnunk. Tudjunk szabályszerűen, de újszerűen fellépni!

1. A megalakuló közgyűlés a szabályzatokkal nem ellentétes, de demokratikusabb választási módszert alkalmazzon már a mai napon: Az előljárásság minden egyes körzet által delegált egy – lehetőleg elnök – előljárási álljon össze. Így a szervezet vezetéséért valóban azok felelnek, akiknek a feladatot végre is kell hajtaniuk közösségi szinten. Nem beszélve arról, hogy ez lenne az első vezetői modell, amiben minden körzet valóban demokratikus módon képviselhetné a BZSH és közössége érdekeit. Előnye, hogy nem lesz kimaradó közösség, mert ha nem is teljes jogú tagként, de meghívást kapna a 11-en felüli további 3 körzet képviselője tanácskozási joggal. A körzetekénti egyetlen képviselő nem fog lemondani, mert akkor közösségét zárná ki a képviseléstől. Nem személyi dicsőség a beválasztás, hanem a közössége joga.

2. Javasolom továbbá, hogy a különböző bizottságokba körzetenként csak egy személy kerüljön be, méghozzá a legtöbb szavazatot kapó jelölt, tehát körzetben belül egymással is vetélkednek. Így minden hamisság lehetőségének feltételezését is megszüntetjük.

3. Javasolom, hogy a megválasztott ügyvezető igazgató templomkörzete ne delegáljon a számvevő és számviteli bizottságba tagot, így a megválasztott ügyvezető igazgató hitele tartósan stabil maradhat.

A kérdés csak az, hány körzet tagjaiban és vezetőségében van meg az elszántság, hogy mindannyiunk érdekéért bölcs legyen? Hány körzetben és tagjaiban van meg a bátorság, hogy a BZSH-ban gondolkodva, dolgozzanak saját magukért? S mindez akkor lesz méltó egy egyházi szervezethez, ha a bölcsesség szeretetében és nem saját körzetük tömegerejében, hanem az érvek erejében bizakodnak a tisztelt Közgyűlés tagjai.

Gerő Péter

Elhangzott a BZSH tisztújító közgyűlésén.

Budapesten és Debrecenben tartja idei közgyűléseit az IHRA

A Nemzetközi Holokauszt Emlékezési Szövetség (IHRA), amelynek márciustól egy éven át Magyarország látja el a soros elnökségét, Budapesten és Debrecenben tartja idei két közgyűlést – jelentette be Takács Szabolcs, az IHRA magyar elnöke, az IHRA-elnökségért felelős miniszteri biztos debreceni sajtótájékoztatóján.

A Miniszterelnökség európai uniós ügyekért felelős államtitkára a felújított Pásti utcai ortodox zsinagógában kiemelte: a magyar elnökség idején szeretnék elérni, hogy növekedjen az IHRA súlya, láthatósága, és csökkenjen az antiszemitizmus, az idegengyűlölet, a gyűlöletbeszéd.

Takács Szabolcs annak a meggyőződésének adott hangot, hogy a magyar társadalom többsége elítéli az idegengyűlöletet, a rasszizmus minden formáját.

Az államtitkár a holokausztot a magyar történelem egyik legfájdalmasabb epizódjának, a nemzet tragédiájának nevezte. Közölte, a magyar kormány számtalan bizonyítékát adta annak, hogy minden módon harcolni kell az antiszemitizmus ellen, emlékeztetett a zéró tolerancia elvére ebben a kérdésben, s kiemelte: „Magyarországon senki sem élhet félelemben azért, mert valamelyik vallási közösség tagja.”

Ugyanakkor – tette hozzá – az antiszemitizmus jelensége Európa számos országában fellelhető, ezért a magyar elnökséget szeretnék arra is felhasználni, hogy szakértői konferenciákon vitassák meg a terjedő antiszemitizmus problémáját.

Takács Szabolcs szerint mindenfajta idegengyűlölettel szemben az oktatás lehet a hiteles eszköz,

ezért – mondta – lépéseket tesznek annak érdekében, hogy Magyarországon is hangsúlyosabban jelenjen meg a holokauszt témaköre az oktatásban, s az IHRA oktatási irányelveit jobban megjelenítsék a magyar tanárképzésben.

A magyar elnökség idején napirendre tűzik a roma genocídium feldolgozását, a roma közösségek jelenlegi helyzetét az IHRA-tagállamokban, s napirenden van a jelenleg 31 tagállamot, nyolc megfigyelő országot és hét nemzetközi szervezetet tömörítő szövetség Ukrajnával való bővítésének kérdése – ismertette az IHRA magyar elnöke.

Latorcai Csaba kiemelt társadalmi ügyekért felelős helyettes államtitkár arról beszélt, hogy nem elég üldözni az antiszemitizmust, hanem – utalt a holokauszt túlélőkről szóló fotókiállítás megrongálására – minden eszközzel fel kell lépni „az olyan visszataszító cselekedetekkel szemben”, mint amilyen hűsvétkor történt Budapesten.

Ugyanakkor kijelentette: Magyarország nem antiszemita ország, „büszkének vagyunk sokszínű kultúránkra”, amelybe a zsidó kultúra is beletartozik.

Latorcai Csaba emlékeztetett arra, hogy a magyar kormány uniós forrásokkal is segítette a debreceni Kápolnási utcai és Pásti utcai zsinagógák felújítását. További 15 templom renoválása várható az országban, köztük van a hajdúböszörményi és a berettyóújfalui, valamint a temetőrekonstrukciós program keretében 1500 zsidó sírkertet hoznak rendbe – tette hozzá.

A helyettes államtitkár azt mondta, hogy ezzel a zsidó vallási zarándokturizmus térképére is felkerül Magyarország, s több ezer ember várható majd az

Amerikai Egyesült Államokból és Izraelből, ami lelki megújulást is hozhat az országnak.

Papp László (Fidesz-KDNP) polgármester Magyarország spirituális központjának nevezte Debrecen, ahol békében, együttműködve élnek a különböző felekezetek, vallási közösségek.

Felidézte, hogy 2009-ben Debrecenben egyesült ismét a magyarországi és a határon túli magyar református egyház, római katolikus egyházmegye központja Debrecen, s Ferenc pápa döntése nyomán immár görög katolikus érseki székhely is lett a város, ahol egyébként a legnagyobb hazai zsidó közösség is él.

A holokausztról a polgármester megjegyezte: még mindig vannak, akik relativizálják a történeteket, vagy viccet csinálnak belőle. Minden ilyen megnyilvánulást el kell ítélni, tegye azt akár a debreceni közgyűlés képviselője – utalt Papp László egy jobbikos politikusnak a holokausztot kigúnyoló kijelentésére, amiért első fokozatú bíróság is elmarasztalta a politikust.

Az IHRA június 8-tól 15-ig tartja Budapesten, november 2-tól 5-ig pedig Debrecenben a közgyűlését.

Horovitz Tamás, a Debreceni Zsidó Hitközség elnöke bejelentette: kelet-közép-európai oktatási központot hoznak létre, amelynek a Pásti utcai zsinagóga lesz a bázisa. A templom udvarán pedig holokauszt-emlékparkot létesítenek, amelyet oktatási célokra is felhasználnak – tette hozzá.

MTI

Bár micva korban az Élet Menete

(Folytatás az 1. oldalról)

Én soha többé nem hallgathatok! Akkor sem, amikor valaki a Duna-parti cipőkbe kóp, és a magyar kormány nem ítéli el ezt a tettet.

Ennek olyan látszata van, mintha egyetértene vele. És amikor valaki feláll a magyar parlamentben és listázni gondolja a zsidó politikusokat, a kormány akkor sem hallgathat.

Amikor antiszemitizmusról van szó, a magyar kormány soha nem

Elég volt az antiszemitizusból, elég volt a gyűlöletből. Elég halottnak van, elég a romlásból! Ma új szakaszt kezdhetünk, s elkezdhetünk együtt építkezni. Hadd mondjam ki itt most valamennyiüknek: köszönöm, hogy fellépnek az antiszemitizmus és a gyűlölet ellen!

Köszönöm, hogy kiállnak a zsidó emberek mellett. Köszönöm, hogy velünk emlékeznek! Magyarországot azon keresztények ezrei képviselik, akik ma is itt vannak, és kiállnak a zsidó közösség mellett.

hallgathat. Néhányan hajlamosak elfelejteni, micsoda nagyszerű szerepet játszottak a zsidók Magyarországon: a zsidó közösség részt vett ennek az országnak a naggyá tételében!

Ahol a zsidó közösség a társadalom, bármely társadalom része, az az ország virágzik! A zsidók Nobel-díjakat nyerne el! A zsidók munkahelyeket teremtenek és betegségek gyógyítanak.

A zsidók építenek, nem rombolnak!

Az antiszemiták, ők rombolnak! Pusztítanak. És nem alkotnak semmit! Nem kímélnék senkit. És ha a zsidókat arra kényszerítik, hogy továbbálljanak, akkor a sikerüket is elviszik magukkal!

A Jobbik úgy gondolja, ők azok, akik megvédik Magyarországot! Míg az a Jobbik árt Magyarországnak. A világ Magyarországon kívüli része úgy tekint a Jobbikra, mint egy szélsőséges pártra, mely gyűlöletet szít. A Jobbik fel sem fogja, micsoda kárt okoz Magyarországnak a jövőjének.

Ma, amikor a világ Magyarországra tekint, nem a nagyszerű kultúráját látja, nem a gyönyörű városait. Nem a nagy és dicsőséges múltjára emlékezik.

Ma, amikor a világ idetekint, a Jobbikot látja. És amikor üzletemberek befektetnének Magyarországon, meglátják a Jobbikot, és visszariadnak. A Jobbik árt Magyarországnak! Nem szabad hagyni, hogy egy Jobbik tönkretégye Magyarországot.

Magyarország lakói ennél többet érdemelnek!

Erről a menetről több száz hírcsatorna tudósít világszerte. A mai, gyors képek világában, az internet korában egy-egy hír egy pillanat alatt bejárja a földet. És amikor egy gyűlölet okozta incidens történik, bárki ellen. Az lesz a hír, amit az emberek Magyarországról látnak.

És mindaz a jó, amit a magyarok tettek például 1956-ban, vagy később a piacgazdaságra való törekvés, mindez azonnal feledésbe merül, háttérbe szorul.

Végül pedig el kell dönteni, meg kell határozni a képet, mit mutassanak magukról a magyarok a világnak!

Nézzenek körül. Itt ma ezek vannak: zsidók, keresztények együtt menetelnek a gyűlölet ellen! Együtt menetelnek egy jobb jövőért! Ez az a kép, amelyet láttatni kell! Meg kell mutatni a világnak, hogy Magyarország előtt nagyszerű jövő áll.

Magyarország és a zsidó közösség sorsa összefonódik. Köszönöm, hogy kiállnak értünk. Szilárd meggyőződés, hogy ez az egyetlen választásunk. Összetartani, s kimondani: elég!

együttéklés következett, majd a műsorvezető köszönetet mondott a szervezők-rendezőknél, akik ez alkalommal is eljöttek, sokan, nagyon sokan, közösen emlékezni és emlékeztetni.

gáljuli

Gálavacsora

Heisler András beszéde a Goldmark Teremben

Ahogy az Élet Menetéről kissé fáradtan, de élményekkel telve sietünk vissza a mai találkozónkra, elgondolkodtam, vajon hányadszor jövök be ebbe az épületbe, vajon hányadszor jövök fel a lépcsőn, vagy hányadszor megyek be a Goldmark Terembe, hol nézőként, hol előadóként, hol szervezőként. Annyi bizonyos, először talán 55 esztendeje érkeztem ide egy pürimi ünnepségre – még nagyapámmal, aki a Dohány utcai zsinagóga egykori előjárója volt. Sokadszor jövök ide, mégis csak ritkán figyelek az épület Wesselényi utcai homlokzatának különös domborműveire. A tizenkét zsidó törzset ábrázolják. Ma itt, a Goldmark Teremben, szimbolikusan megelevenítjük a kőbe faragott törzseket úgy, hogy a WJC elnöke által a Mazsihisz küldötti tiszteletére rendezett Gálavacsorán szimbolikusan 12 kerékasztalt helyeztünk el. Mindegyik asztal egy bibliai zsidó törzs nevével van azonosítva, s Lauder úr személyes ajándéka mindenki számára egy-egy kavics. Egy különleges kódarab, melyre egyedileg, kézzel festették fel a vonatkozó törzsek jeleit.

Az Ószövetségben a kő gyakran Isten közelségének a jele. Jákob az égig érő létráról álmodott, s amikor fölébredt, „vette a követ, amin a fejét nyugtatta, és felállította emlékköül. (...) Ez a kő, amelyet felállítottam, az Isten háza lesz” – mondotta.

Kedves Ronald! A Mazsihisz közgyűlésének tagjai nevében is köszönöm meghívásodat a mai estére, és köszönöm Neked az emlékköveket.

Kedves Barátaim! Ronald Lauder úr döntése, hogy eleget tesz kérésünknek, és részt vesz a budapesti Élet Menetén, majd vendégül látja a Mazsihisz küldötteit, három fontos üzenetet hordoz. Az első üzenet szerint a magyarországi zsidó-

Martin Schulz azt üzenté...

Martin Schulz, az Európai Parlament elnöke videouzenetében egybekellett a következőket mondta: Azt látjuk, hogy ahol hiányzik a párbeszéd, ahol megszűnik az emlékezet, a múlt árnyai újra életre kelnek. Ebben az évben, a második világháború befejezésének 70. évfordulóján, az auschwitzi koncentrációs tábor felszabadulásának 70. évfordulóján, az Önök kezdeményezésére nem is lehetne időszerűbb! Mondjuk ki hangosan és világosan: a diszkriminációnak nincs helye az Európai Unióban.

Verő Tamás rabbi kiemelte: Mint túlélők és áldozatok unokája és mint a magyar zsidó közösség egyik képviselője, szeretném tiszta szívből megköszönni mindenkinek, aki itt van

A menet délelőttjén Aharon Tamir nemzetközi igazgató és Gordon Gábor az alapítvány Kézdy György-díját – amely a tavaly felavatott köztéri szobor makettje – nyújtotta át Ronald S. Laudernak

most. Azoknak is, akik minden évben vonulnak, és azoknak is, akik most vesznek részt először a megemlékezésen. A tény, hogy évről évre többen vagyunk itt, megerősíti hitünket abban, hogy már nem vagyunk többé vándorló zsidók, csupán az idő és emlékezet hosszú útján vándorlunk nemzedékről nemzedékre. Sálom!

A gyászimát Fekete László főként recitálta, majd Forgács János és Varsányi Imre túlélők színpadi jelenléte mellett felhangzott a közös kádis.

Az esemény befejező aktusaként az Élet Menete daláról készült különleges videoklip volt látható, s egy óriási

VALLÁSI ROVAT

Lág báomer – a Kabbala és a számok jelentősége

Közeledik lág báomer, azaz az omerszámlálás 33. napja. Omerszámlálásnak nevezzük a peszachtól sávuotig terjedő időszakot, mivel a Tóra előírja, hogy ilyenkor számoljuk a két ünnep között eltelt napokat: „És számoljatok magatoknak az ünnep másnapjától, a naptól, amikor a lengetés omerjét [kévét] hozzatok, hét hetet, teljeseleg legyenek” (Mózes 3., 23:15). Ennek a számolásnak a jelentősége odáig megy,

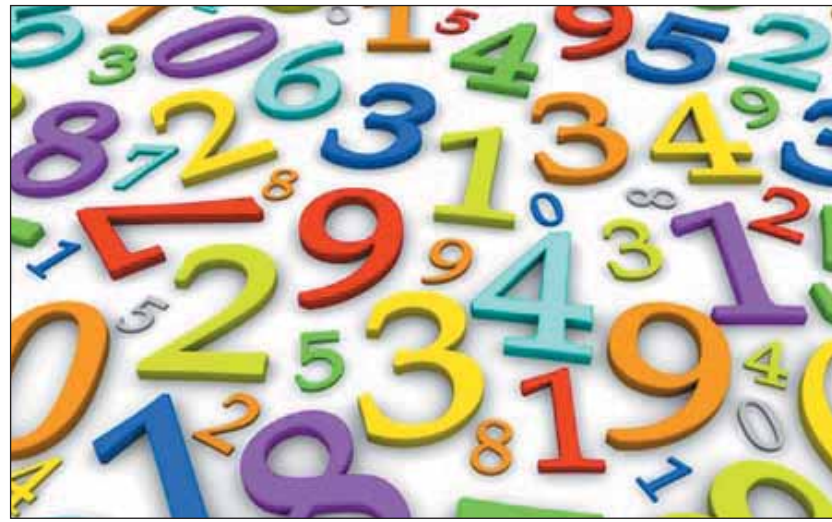
hogy sávuot dátuma az egyetlen, amit a Tóra nem is ír le. Számoljátok a napokat peszách másnapjától kezdve, amikor a számolás véget ér, akkor lesz sávuot.

Talán ez a számoknak tulajdonított fontosság van a háttérben annak a ténynek, hogy amikor a tannaita (ókori) bölcs, a nagy kabbalista, Rabbi Simon bár Jocháj halálának évfordulójának napját megállapították, azt szintén nem a megszokott hónap-nap megadással jelölték ki, hanem az omerszámlálás 33. napjaként. Ez lág báomer, ahol a „lág” nem más, mint maga a 33-as szám, héber betűkkel kiírva – mivel a héber betűk egyben számok jelölésére is alkalmasak.

A héber nyelv betűi, számai, és az azok közötti összefüggések számos gondolkodót meghívtak már az évszázadok során. Volt olyan tudós is, aki egyébként „civilben” a vallási törvények gyűjtésével, rendszerezésével foglalkozott, egy rokonának esküvői ajándékkul (így hallottam) mégis egy különleges tóramagyarázatot adományozott, mely nagyrészt ún. gematriából áll, azaz olyan összefüggésekből, melyek kizárólag szavak, kifejezések számértékének egyezésén alapszanak. Ő volt a Báál HáTurim, azaz a Tur szerzője (Jáákov ben Áser, 1270–1340).

A zsidó vallás számok iránti rajongásához többféle hozzáállás is lehetséges. A misztikus megközelítés azt vallja, hogy nemcsak a mondatoknak, szavaknak, hanem a kisebb egységeknek: betűknek, számoknak is saját jelentésük, jellegük van, és ezeknek mélyebb megértése segíthet hozzá az összetett, mélyebb fogalmak feltáráshoz. Aki viszont racionálisabb lélek, és az ilyen eszmefuttatásokat túlságosan magaróptúnak érzi, az a rendszerezettség fogalma felől közelítve talán könnyebben megértheti ezt a jelenséget. A számok, betűk eszközök, melyek segítenek minket rendet tenni a millió fogalom között.

Ha a mai világban egy két lábbal a földön járó menedzser fontos céges ügyet kezd bonyolítani, hamar azt fogja mondani: „számokat akarok látni!” Az ő számára a számok jelentik a kézzelfoghatóságot, a mérhetőséget. A menedzser fo-

galma egyébként a zsidó vallásos életviteltől nem is áll olyan távol, mint azt sokan gondolhatják: Rámchál, a nagy filozófus etikai művét, a Meszilát Jesárimot azzal a jó tanáccsal kezdi, hogy az ember tekintsen a saját életére ugyanazzal a céltudatossággal, ahogyan a nagy üzletemberek tekintenek a saját vállalkozásukra.

Míndez talán megválaszolja azt is, hogyan kerülnek az omerszámlálás napjai a zsidó kalendáriumban éppen erre a pontra. Peszách után vagyunk, aminek egyik fő jellegzetessége éppen a rendezettség: az ünnep a tavaszi nagytakarítással kezdődik, amikor minden kovászot eltávolítunk háztartásunkból, ezzel egy időben gyakran újrendezzzük lakásunkat. Az ünnep két első estéjének a neve is ez: szédereste (a széder szó héberül rendet jelent). Peszách a szabadság ünnepe is, amikor a zsidó nép egyik pillanattól a másikra alávett rabszolgából szabad emberré lett. Egy rabszolgának az ura osztja be az idejét, peszách után ez a feladat ránk hárul – ehhez is nagy rendezettség szükséges.

Ezért különösen praktikus az omerszámlálás rendszere, ami lényegében azt követi, hogy hol tartunk éppen a napról napra haladó fejlődésben, aminek hét hét után kell kiteljesednie. A hét hétnak szisztematikusan megfeleltetünk hét-szer hét isteni tulajdonságot, ami lényegében hét tulajdonság, de mivel mindegyikben megvan mindegyik, így jön ki a 49 kombináció. Aki napról napra követi a számolást és ezeket a tulajdonságokat, megtapasztalhatja, hogyan kell okosan felhasználnia az idejét: a mindennapi rövid koncentráció eredményeképpen az időszak végére 49 különböző tulajdonság lesz a kezében.

Szántó-Várnagy Binjomin Zeév

Hölgyeim és Uraim! Az Élet Menetéről jöttünk, egy fantasztikus szervezésről. Valamikor tizenhárom évvel ezelőtt néhány lelkes fiatal indította el Magyarországon ezt a kezdeményezést. Mára a lelkes amatőrizmusból professzionális közéleti programot varázsoltak a fiúk, gratulálok nekik, és hadd hangozzanak el itt is a kezdeményezők nevei: Gordon Gábor, Meir Zohar, Bandi László és Verő Tamás, gratulálok mindnyájatoknak. A WJC elnöke fantasztikus beszédet tartott az 56-osok terén. Történelmi eseményné tette az Élet Menete immáron 13. vonulását. Keményen szölt Európá legnagyobb neonáci pártjáról, a Jobbikról. Hitelesen beszélt a zsidók és a keresztények összefogásának szükségességéről, általános emberi értékekről. De néhány hete Lauder úrral együtt lehettem Wa-

shingtonban, a Capitoliumban. S bizony a kongresszusi meghallgatásunkkor az Egyesült Államok kormányától is kemény szavakkal kérte számon, hol van az Egyesült Államok, hol van a demokrácia akkor, amikor a világban ártatlan emberek ezreit mérsárolják halomra. Igen, ez az igazi és hiteles érdekvédelem – tanulhatunk belőle. Lauder úr ma a világ zsidóságának legfőbb érdekvédelője, ha a zsidó érdek azt kívánja, beszól Putyinnak, ha kell, kritizálja a Fehér Ház politikáját, és szükség esetén a magyar belpolitikát is. Mindez azonban mindig úgy teszi, hogy megőrzi a párbeszéd lehetőségét. Talán ez a legnehezebb munkájában, de ezt nevezik igazi érdekvédelemnek, a zsidó érdekek, a mi érdekeink védelmének. Köszönöm figyelmeteket.

Tíz szobrot avattak fel a Mazsihisz kampányindító rendezvényén

Az értékteremtés jegyében indította el a Mazsihisz az 1 százalékos adófelajánlásokért rendezett kampányát. A Dohány utcai zsinagóga előtt világhírű magyar zsidók jelképes szobrait leplezték le művészek, tudósok, politikusok, egyházi és közéleti személyiségek.

A zsidóság szenvedéstörténetéről most az értékmegőrzésre irányul a figyelem – mondta Heisler András, a Mazsihisz elnöke a Dohány utcai zsinagóga előtt a szervezet 1 százalékos adománygyűjtő-kampányindító rendezvényén. Olyan személyiségeket ünnepeltek, akik magyar zsidóként az egész világ számára jelentős tetteket alkottak. A tettek minősítenek mindenkit – hangsúlyozta Heisler.

Deutsch Tamás európai parlamenti képviselő mint az MTK elnöke emlékezett Petschauer Attilára. Elítélte azokat, akik 70 évvel ezelőtt magyarokat gyilkoltak meg, köztük a zseniális kardvívót. A sportoló dicsőséget szerzett hazájának, nemzetétől mégis elrabolta a holokausz. Vince Mátyás Opus-díjas újságíró, az MTI volt elnöke Joseph Pulitzer szobra előtt róta le a tiszteletét, aki egy makói zsidó terménykereskedő fiaként látta meg a napvilágot, és aki Amerikában létrehozta a modern bulvársajtót és oknyomozó újságírást. „Nyilvánosság, nyilvánosság, és harmadszor is nyilvánosság – hangzott el a híres Pulitzer-idézet. – Ez a legnagyobb erkölcsi erő közle-

mincyolg esztendősen, a munkásszázad tagjaként Oroszországban megfagyott, de remekművek sorát hagyta az utókorra. A főbbi felolvasó Rejtő Anyám című, drámai moszférájú versét.

Vizy E. Szilveszter kétszeres Széchenyi-díjas orvos, farmakológus, egyetemi tanár, az MTA doktora és volt elnöke előd-kollégáját, Richter Gedeont méltatta. Richter Vizy szerint bizonyította magyarságát azzal, hogy a magyar tudományosságot vélte az egyetlen jó útnak ahhoz, hogy a világban jelentőset alkossunk. Üllői úti, kőbányai gyógyszer-gyárának 70 országban volt leányvállalata. Richter sok életet mentett meg, 1942-ben mégis le kellett mondania saját gyárának vezérigazgatói tisztéről, és csak tanácsadóként dolgozhatott tovább. Majd azt az embert, akit maga Horthy Miklós nevezett ki magyar királyi főtanácsosnak, a nyilas hatalomátvétel után a Katona József utca 21. szám alatt lévő, svéd védett házból az Andrassy út 60.-ba, majd a Duna-partra hurcolták, és a folyóba lőtték. Am a szellemisége ma is itt van velünk – mondja Vizy E. Szilveszter. Hiszen jelenleg is négy nagy gyára van a világban a magyarországin kívül, amelyek 350 milliárd forintnak megfelelő összegű eurót hoznak, és a magyar szellemi tőke sikerét hirdetik. Nekünk, keresztényeknek is tanulnunk kell a múltból – hangsúlyozta a szónok, a borzalmak megismétlődésének megakadályozását személyes felelősségeként vállalva.

A hazai acélipar megalapozójának, Weiss Manfrédnak a szobrát Bojár Gábor avatta fel. A fizikus a 19. század második felét Magyarországon történelmi aranykorának nevezte. Az akkori iparmágnások idealisták voltak – hittek benne, ha valami nagyot alkotnak, azzal kiérdemlik a világ tiszteletét. El sem tudták képzelni, hogy vagyontukat, majd életüket elveszíthetik.

Erzsébetváros polgármesterét, Vattamány Zsoltot kérték fel, leplezze le Vázsonyi Vilmos hajdani miniszter, jogász és városvezető szobrát. Vázsonyinak egyetlen ambíciója volt, hogy a közéletben becsületet legyen. A modern jogrend és politika egyik nagy alakja 1868-ban, régi zsidó családban született, jogi doktorátust és ügyvédi diplomát szerzett, később igazságügy-miniszter és a választójogi törvény reformjával megbízott tárca nélküli miniszter lett. Zsidó magyarnak vallotta magát, lokálpatriótaként élt és tevékenykedett a fővárosért. Mindig a jogszerűséget szem előtt tartva törekedett nagy álma, a polgári demokrácia felé.

Radnóti Miklós emléke előtt Balázsovits Lajos színművész tisztelt. „A zsidóságom »életproblémám«, mert azzá tették a körülmények, a törvények, a világ. Kényszerből probléma. Különben magyar költő vagyok” – idézte a költőtől.

Harry Houdini azzal tűnt ki, hogy akkor tudott Amerikában világsztár lenni, amikor a modern szórakoztatóipar még nem létezett – fejtegette Vida László ungvári magyar konzul. Houdini Weisz Erik néven Erzsébetvárosban született, édesapja, Weisz Mayer Sámuel Kárpáthaljáról érkezett Budapestre. Ezért a kárpáthaljai Kolodkó Mihály szobrászművész alkotását felajánlották a VII. kerületnek. A bronzplasztika a nagy hírű szabadalmúvész eredeti és szellemes portréja.

Az esemény zárataként a szobrocra alatti rácsra a résztvevők mindannyian felraktak egy-egy lakatot – az összetartozás szimbólumát.

Martin Schulz Szegeden

Európa legmagasabb rangú diplomatája, az Európai Parlament elnöke az MSZP vezetőinek meghívására érkezett Magyarországra. Tárgyalásokat folytatott Kövér László házelnökkel, Orbán Viktor miniszterelnökkel, Tóbiás Józseffel, az MSZP és Gyurcsány Ferencsel, a DK elnökével, majd ezt követően látogatott városunkba, ahol először a 112 éves, szecessziós stílusban épült Új Zsinagógát tekintette meg.

A politikust Botka László polgármester, Markovics Zsolt főbbi, Lednitsky András hitközségi elnök és az elöljáróság tagjai fogadták. Érkezése tiszteletére Szeged legjobb akusztikájú termében Csanádi László DLA, a zsinagóga orgonistája Beethoven d-moll toccatáját adta elő, majd Lednitsky András a helyi zsidóság történetéről, hagyományairól, múltjáról és jelenéről, Markovics Zsolt főbbi a város templomairól, rabbikról, műveikről és a műemlék zsinagóga helyzetéről beszélt. A vendég számos kérdést tett fel ezekben a témákban, valamint az antiszemitizmus kérdéskörében. Említést tett arról, hogy felkészült

Martin Schulz Lednitsky András és Markovics Zsolt társaságában a zsinagógába látogatott

Szegedből, és saját akaratából választotta a zsinagógát megtekintése tárgyának, hallva szépségéről és a szegedi zsidóság sorsáról. Martin Schulz ezt követően elhelyezte az emlékezés követő mártírcsarnok áldozatok felsoroló táblájánál, valamint a holokausz 70. évfordulóján felavatott, a bejárat előtt álló emlékműnél. A kövek elhelyezésénél az Európai Parlament elnöke Botka László polgármesterrel, a kíséretében lévő Ujhelyi István európai parlamenti képviselővel, Lednitsky András hitközségi elnökkel, Izrael magyarországi tiszteletbeli konzuljával, Markovics Zsolt főbbival fejet hajtott a mártírok emléke előtt. Ezután a vendégek rövid beszélgetést folytattak a hitközség elöljáróságának tagjaival, itt Martin Schulz hangsúlyozta, hogy az európaisággal nem fér össze az antiszemitizmus, a rasszizmus, a gyűlöletbeszéd, s ha növekszik is, mindenkinek ki kell állnia azzal szemben. Bár vannak az EU-ban szélsőségek, mint Magyarországon a Jobbik, sőt a gazdasági helyzet miatt erősödnek is, cselekednünk kell, az oktatással, a példamutatással szükséges kiszorítani a közéletből őket. Örömet fejezte ki, hogy Szegeden egy békés, fejlődő, befogadó városba érkezett, a tudomány és a felsőoktatás fellegvárába, de a gazdaság további fejlesztésre szorul. Reményét fejezte ki, hogy a kormány mielőbb támogatja a zsinagóga megújítását, mert az épületet csodálatos értéknek tartja.

A zsinagógalátogatást követően Martin Schulz a városházára távozott, amely előtt az Öromóda hangjaira felhúzták az Európai Unió zászlaját, majd számos országos és helyi jelentőségű ideológus, egyetemi oktató, hallgató, akadémikus, gazdasági szakember, közéleti személyiség számára előadást tartott. A fórumon jelen volt többek között Szanyi Tibor európai parlamenti képviselő, Gurmai Zita korábbi európai parlamenti képviselő, Tóbiás József MSZP-elnök, Szabó Sándor országgyűlési képviselő, Szabó Gábor rektor és sokan mások. Néhány fontos észrevétel az előadásból, amelyet kérdések követtek: Európa a békét és a szolidaritást jelenti. Minden európai tagállamnak tiszteletben kell tartania azokat az alapjogokat, amelyek az EU alapchartájában szerepelnek. Tudni kell, hogy ha valaki ezeket nem tartja be, annak ellenállunk. Erősödnek az eurosceptikus hangok, lehet kritizálni az EU-t, van, aki nem szeretne európai szuperállamot. Ott, ahol a nemzetállamok saját határaikba ütköznek, erősen fel kell lépni az EU-nak. Transznacionális gazdasági modellt kell felállítani. Ha az EU darabokra esik, más érdekcsoportok játékszerévé válik. Szólt a párizsi merényletről, azokról, akik olcsó szölamokkal uszítanak a kisebbségekkel szemben, 70 évvel a holokausz után. Németként szűgyenét fejezte ki a soá idején zsidó honfitársakkal szemben elkövetett cselekményekért. Hangsúlyozta, hogy aki a tömeggyilkosok ideológiáját védi, az szűgyent hoz Európára. Oktatni kell, és határozottan fellépni a gyűlölet és az uszítás ellen. A gonosz győzelméhez elég – mondta –, ha semmit sem tesznek a jók. Közös kötelességünk harcolni az intoleranciával, a rasszizmussal, az antiszemitizmussal szemben. Beszélte céljukról: kivezetni Európát a munkanélküliség válságából. Igaz, hogy befektetések tekintetében Európa az USA és Kína mögött kullog, de meg kell teremteni az alapokat, az EU azt szeretné, ha Európa mindenki számára jólétet hozna. Kölcsönös tiszteletre van szükség, olyan Európára, amely a közösségre koncentrálna, és felismeri az egység erejét.

A városházi fórumot a Széchenyi tértől a Kárász utcán át a Dugonics téri egyetemig, majd a Dóm térig tartó séta és gálavacsora zárta. Martin Schulz saját életén keresztül mutatta be a városnak, mit jelent európaivá válni, Európa polgárává lenni.

Nagy megtiszteltetés volt a szegedi zsidóság számára, hogy Európa első számú diplomatája vallási és kulturális központjába látogatott, s híret vihette annak, hogy a holokausz tragédiája után, ha kevesebben is vagyunk, megfoghatjuk, de a közösségünk él, és a várossal együtt cselekszik.

L. A.

Jom hásoá

(MTI Kallos Bea fotó)

E gondolat jegyében avatták fel a Dohány-zsinagóga előtti szoborparkot. Az 1-es számot formázó posztamenseken egy-egy híres magyar zsidó személyiség portréja kapott helyet. Komor Marcell építész, Petschauer Attila olimpiai bajnok kardvívó, Pulitzer József újságíró-lapkiadó, Szerb Antal és Rejtő Jenő írók, Richter Gedeon gyógyszerész, Weiss Manfréd acélnagyiparosé, Vázsonyi Vilmos miniszteré, Radnóti Miklós költőé, Harry Houdini szabadalmúvészé. A portrék alatt a kampány mottója olvasható: „A tetteink minősítenek. A múltunkra büszkék lehetünk, a jövőt építsük együtt.” Majd a Mazsihisz technikai száma következik: 0358.

Az esemény különlegessége volt, hogy mindegyik híresség laudációját egy-egy ma élő, közismert és általános tiszteletnek örvendő személyiség mondta el. Olyan, aki az általa leplezett szobor modelljével azonos vagy hasonló területen dolgozik, illetve szerzett érdemeket. Komor Marcellról ily módon Fegyverneki Sándor építész mérnök, volt országos főépítész szólt. Mint mondta, Komor művei a mai szakmabeliek számára záránokhelyek, világszínvonalú munkái a magyar motívumkincsből táplálkoznak.

tünkben.” A sajtószabadság nagy harcosára, a legrangosabb amerikai újságírói és irodalmi díj megalapítójára mint az amerikai kongresszus első magyar származású tagjára is emlékezni lehet.

Lángelme volt – a nyilas keretlenség 70 éve, január 27-én Balfon, munkaszolgálatosként agyonverték. Az egyik legműveltebb magyar a zsidósága miatt nem juthatott egyetemi katedrához, ezért a Vas utcai Kereskedelmi Főreálban tanított. Negyvennégy évesen gyilkolták meg, de 27 önálló kötetet és 34 fordítást hagyott maga után. Hosszú évtizedekig holtában is megtagadták, mert nem akarták elismerni, hogy egy szellemi történet nagy művet alkothat. Szerb Antal jellemzi így Ungvári Tamás Széchenyi- és József Attila-díjas író, irodalomtörténész, az MTA doktora, ezzel zárva szavait: „Igaz zsidó és igaz magyar volt.”

És akitől bárki, aki ebben az országban könyvet vesz a kezébe, idézni tud, az nem más, mint Rejtő Jenő, Pizskos Fred és sok más ismert figura megalkotója – mondja Frölich Róbert, a Dohány utcai zsinagóga főbbija. Rejtő tragédiája és a mi szerencsénk, hogy az író kis országban született, és zsenialitását magyar nyelven tárta az olvasók elé. Har-

Elhunyt Elio Toaff volt római főbbi

A római zsinagóga már aznap este teljesen megtelt gyászoló tömeggel. Zsidók és nem zsidók is tiszteletüket tették a római zsidó közösséget fél évszázadon át vezető Toaff emléke előtt.

A volt főbbi április végén töltötte volna be századik évét. Szülővárosában, az északnyugati-olaszországi Livornóban temették el.

„A történelem egyik óriása távozott” – nyilatkozott Riccardo Pacifici, a római zsidó közösség elnöke.

Elio Toaff halálhírére Matteo Renzi olasz miniszterelnök is tiszteletét tette a római zsinagógában, ahol több százan gyűltek össze a volt főbbi emlékére tartott imádságon.

Az 1915-ben született Elio Toaff az egykori livornói főbbi fia volt. 1943-ban egy olaszországi partizáncsapatához csatlakozott, amelynek tagjaival együtt a németek elfogták, de sikerült elmenekülnie. A második világháború után először Velence, majd 1951-től Róma főbbija volt.

Ötven éven át vezette a római zsidó közösséget. 2001-ben vonult vissza és kapta meg a tiszteletbeli főbbi címet.

Elio Toaff neve II. János Pálnek a római zsinagógában 1986-ban tett látogatásához is kapcsolódik. A lengyel pápa volt az első katolikus egyházfő, aki a római zsinagógába látogatott, és II. János Pált Elio Toaff akkori főbbi fogadta.

MTI

Rados Virág

Dohány: bűncselekmény hiányában nyomozás megszüntetve

Bűncselekmény hiányában megszüntette a nyomozást a Dohány utcai zsinagóga beléptetőrendszere ügyében a Nemzeti Nyomozó Iroda – közölte az MTI érdeklődésére az Országos Rendőr-főkapitányság kommunikációs szolgálata.

A nyomozást a Készenléti Rendőrség Nemzeti Nyomozó Iroda a közelmúltban szüntette meg – tudatta az ORFK. A Budapesti Zsidó Hitközség akkori ügyvezető igazgatója, Schwesoff Dávid tavaly november 8-án tudatta közleményben, hogy különösen nagy vagyoni hátrányt okozó csalás és sikkasztás gyanúja miatt feljelentést tett a Dohány utcai zsinagóga beléptetési rendszere ügyében. Az akkori tájékoztatás szerint a Dohány utcai zsinagóga beléptetési rendszerének kiszervezett működtetésével a gyanú szerint különösen nagy vagyoni hátrány érte a Budapesti Zsidó Hitközséget.

Korábban a Heti Válasz arról írt, hogy Schwesoff Dávid október 31-ével felbontotta a BZSH szerződését Vadas Verával, a Zsidó Nyári Fesztivált szervező Plaza Szerviz Bt. és a Dohány utcai zsinagóga beléptetési rendszerét működtető Aviv Travel Kft. tulajdonosával.

A hetilap idézett egy összefoglalóból, amelyet Schwesoff Dávid október elején juttatott el a BZSH közgyűlési tagjainak a szervezet stratégiai és marketingtervéről. Ebben az ügyvezető igazgató kifejtette: az elmúlt években 230–250 ezer látogatót fogadott a Dohány utcai zsinagóga, és az átlagos bevétel személyenként 1273 forintra jött ki, pedig ennél még a nyugdíjas- és a diákbelépő is drágább, nem beszélve a 2500 forintos felnőttjegyről. Vagyis az Aviv Travel Kft. nevű magáncégnek kiszervezett beléptetésből

400–500 millió forintnyi bevételnek kellene származnia, de legfeljebb 300 milliónyi érkezik, azaz „valahol valaki sikkaszt” – fogalmazott a Heti Válasz. A Magyar Nemzet arról írt, hogy – bár a rendőrség egyelőre nem erősítette meg a lapnak – úgy tudják, megszüntették a nyomozást a zsinagóga beléptetőrendszere ügyében.

Hírek, események röviden

– **A zsidó exodus nyomában.** A MEASZ az ősszel Cipruson fölavatott emléktáblát május végén helyezi végleges helyére. A delegációba önköltséges alapon várunk még érdeklődőket. Az avatóbeszédet Heller Ágnes Radnóti-

Utoljára a Síp utcai kevertről

Egy kőtetőről recenziót írni – még a legjobbra is – egyszer szoktak. Megtettem egyszer, és én sem ismétlem meg. Nem fogok az „első- és egyetlen könyves” Kardos Péter főrabbi (az Új Élet főszerkesztője) közelmúltban megjelent, Síp utcai kevert című könyvről hírt adni.

Am engedjék meg, hogy szóljak a második(!) kiadást megért kötet kapcsán tartott beszélgetés hangulatáról. Kezdem azzal, hogy az Írók Boltjának galériáján még a lépcsőn is álltak, és nem sikerült betartani a könyvüzlettel kötött időmegállapodást sem...

Kardos Péter „helyszíni elismerője” és egyúttal kritikus a nagykorú zsinagóga előjárója, Feldmájer Sándor volt, aki nem a szerző korosztályát képviselte, és érezhetően nagyon alaposan, talán többször is elolvasta a könyvet.

A másik partner BIG, azaz Benedek István Gábor író és újságíró. Őt több évtizedes szoros barátság fűzi a Síp utcai kevert „mixeréhez”, ennél fogva személyesen ismerte azokat a korábbi hitközségi tisztségviselőket, akikről a történetekben anonim módon vagy más néven esik szó, fiatal szeminaristaként pedig még hallgatta azokat a hatalmas tudású bölcs rabbiakat, akik természetesen szintén nem maradtak ki a könyvből.

Nekem úgy tűnt, hogy a beszélgetőtársak korosztálybeli különbsége nem jelentett akadályt, sőt, az őszinte kíváncsiság, a nagy elődök emberközelí vagy „csak” olvasmányok, elbeszélések indukálta tisztelet-áhitata valósággal összekovácsolta a három embert.

Mi, akik ültünk és hallgattuk őket, remekül éreztük magunkat.

GJ

Olvasói levél

Kétségekben a vétség

Kedves Izsák Gábor, Moshe Méir, Elolvastva az Új Élet 2015. április 1-jei számában megjelent írását, melyben felháborodását fejezi ki a zsidó.com-on megjelent egyik cikk kapcsán, ahol a szerző a magyarországi ortodox hitközségen (MAOIH) lezajlott rendezés közgyűléséről ad beszámolót, bevallom, nehezen tűrtöttem magam. Általában szertem védelmembe venni azokat, akiket támadnak, hiszen bölcseink a Kohelet Rábá című midrás-gyűjteményben (3:15) úgy magyarázzák azt a verset, miszerint „az Örökkévaló kedveli az üldözöttet”, hogy ez még akkor is így van, ha történetesen az üldözöttnek nincs igaza. Azt gondolom, sokszorosan fontos megvédeni azt, akit támadnak, ha annak történetesen ráadásul igaza van.

Szinte divattá vált a Mazsihisz és a MAOIH vezetőinek, tagjainak és szélesebb értelemben vett holdudvarának körében az EMIH vagy a Chábád ekézése. Nem igaz, hogy nem szokták a Chábádot támadni különböző cikkekben, Facebook-bejegyzésekben, blogokban vagy egyéb helyeken. Engedje meg, hogy a teljesség igénye nélkül felsoroljam a típiálható „vádakat” a Chábád ellen, és azokra válaszoljak. Azért teszem ezt, mert írásában nem a zsidó.com-on megjelent cikk által állítottakat cáfolja, hanem a Chábád-mozgalmat és annak magyarországi szárnyát szidalmazza, és mert vádjai között nincs olyan, melyet valamely magyarországi neológus rabbi időről időre fel ne említene. Nos tehát:

1. A Chábádnak nincs magyarországi hagyománya/történelme

Ez, ha még igaz is volna, a mozgalom immár cirka 26 éves hazai jelenlétével nem állja meg a helyét. Tágabb értelemben véve pedig a chászidizmusnak igenis van magyarországi hagyománya. Olyannyira, hogy az csaknem olyan régi, mint például a neológia. Aki egy kicsit is ismeri a chászid udvarok, különböző irányzatok jellegzetességeit, könnyen vélhet hasonlóságot, ha nem is különösségeiben feltétlenül, de gondolkodásában, filozófiájában, ha úgy tesszük, „weltanschauung”-jában a Chábád-irányzat és más chászid irányzatok között.

2. A Chábád mozgalom külföldi eredetű

Csakúgy, mint minden más zsidó irányzat. Emellett meglehetősen visszásnak tartom, amikor mi, zsidók kezdjük el azt hajtogatni, hogy ki magyar és ki nem?!! Ez akkora oximoron, hogy az ilyen típusú vádak el is kell engedni az ember fiúlelt. A tényeket tekintve persze meg kell jegyezni, hogy a Chábád történetesen Belorussziából származik, de ugyanilyen alapon a neológia, illetve a reformizmus bölcsője Németországban ringott. Ha pedig tágabb értelemben tekintünk a zsidóság egészére, úgy az egészen biztosan elmondható, hogy az askenázi zsidóság szintén nem magyar „találmány”.

3. A Chábád egyeduralomra tör
En inkább úgy fogalmaznék, hogy sikerre törekszik. Ez semmilyen mozgalom vagy irányzat esetén nincs és nem is szabad, hogy másként legyen. Amikor olyan vádak fogalmaznak meg a magyarországi Chábád-mozgalom vagy annak vezetői ellen, amelyek arról szólnak, hogy miként próbálja maga alá gyűrti az EMIH a többi zsidó szervezetet, egy „aprócska”, de nem elhanyagolható tényre szeretnék rávilágítani: nem ellenségéről van szó, hanem csapatjátékosokról. Majd két évtizedig próbálták a Chábád-mozgalom küldöttei besimulni a már létező hazai infrastruktúrába. Besimulni, miközben jöttányit sem tántorodtak el filozófiájuktól és elveiktől. Ez a besimulási folyamat nem vezetett célra, döntően a hazai zsidó szervezetek vallási és világi vezetőinek macacs ellenállása miatt (erről mindjárt részletesebben is szót ejtek). Érdekes módon hideg zuhanyként érte a Mazsihisz akkori (és valójában a jelenlegi) vezetőit, amikor a Chábád-mozgalom önálló hitközséggé alakult, majd évek múltán, teljesen logikusan és méltányolható módon, ha úgy tetszik, „észrevette magát” a regnáló kormányzattal, és kiharcolta az örökjáradék újraosztását. (Amiből amúgy a MAOIH szintén nagymértékben profitált. Az, hogy ezt már elfelejtették, valószínűleg annak tudható be, hogy létszámuk törpeméretűvé zsugorodott.) Nem ellenségről van tehát szó, hanem méltó versenytársról egy olyan versenyben, amiben a régi magyarországi zsidó intézményrendszer jelentős lemaradást mutat.

4. Tfilint tekernek minden jöttmentnek

Itt érdemes kitérni egy szó erejéig arra a bizonyos „weltanschauung”-ra, azaz világlátásra. Egyrésztől nem vagyok szakavatottja a témának, másrésztől nem gondolnám, hogy ez a megfelelő hely és mód ennek meg tárgyalására, de végtelenül leegyszerűsítve az alábbi az érdekes tudni: a Chábád-filozófia (ami amúgy a többségi zsidó bölcséleti álláspont) szerint az isteni megváltást, a Messiás eljöv

vetelét azzal szíttethetjük, ha a zsidó nép által megtartott parancsolatok (micvák) teljesítését fokozzuk. Ehhez mindenkire szükség van, minden zsidó nőre és férfira, gyerekekre, agas tyánra egyaránt. Amikor a cél ennyire nemes, olyankor a (legalábbis a zsidó vallásgyakorlás szempontjából) „legmélyebbre süllyedt” testvéreinkért is le kell nyúlni, segítőt kezet nyújtani. Szintén van racionális alapja annak a feltételezésnek, miszerint ha valakivel megismertetjük a micvák teljesítésének szépségét, úgy az idővel kedvet kap majd ahhoz, hogy magától is megtartsa azokat, akkor is, ha ez a folyamatos lassú és rögzös úton át vezet.

5. Az EMIH Fidesz-barát

Itt már azért érdemes szétválasztani a Chábádot mint chászid mozgalmat és az EMIH-et mint egyházat. Ez utóbbinak, mint azt Köves Slomó rabbi a Magyar Narancsban és a Szombatban (2014. 10. 01.) megjelent írásában kifejtette, kötelessége jó kapcsolatot fenntartani az aktuális kormánnyal. Akármelyikkel, feltéve, ha az maga nem antiszemita vagy zsidóellenes. Bölcseink is ezt tanítják, mikor azt írják: „az ország törvénye törvény” (Babilóniai Talmud, Bava Kama traktátus 113/1), azaz a diaszpórában (és valójában akár a Szentföldön) élő zsidó ember be kell tartsa az adott ország törvényeit (amennyiben azok nem ellentétesek a zsidó vallásjogi törvényekkel). Egy hitközségnek (amikor nem egyházként gondolunk rá) nem is lehet más prioritása, mint tagjai, népe, hitsorosai jólétéért küzdeni. Az EMIH pont ezt teszi. Ha kell, akkor a jelenlegi kormánnyal, ha kell, akkor az előzővel vagy a következővel.

+1. Szegedi Csanád

A Szegedi Csanád-ügy nyilvánvalóan megosztotta, megosztja a hazai zsidóságot. Amúgy az EMIH-tagságon belül is, legjobb tudomásom szerint. Azonban ha már ilyen sok évezredes hagyománnyal és bölcsellett rendelkező nép vagyunk, érdemes morális kérdések, kételyek esetén megfogadni bölcseink tanácsát, és nem zsigerből elutasítani valamit. A sok ezer éves zsidó bölcsélet pedig azt tanítja, hogy akármilyen messzire is tévedt valaki (ráadásul önhibáján kívül), kötelességünk visszahozni, befogadni. Vértízvataros történelmünk során nem egyszer szembesültünk hasonló dilemmával (érdemes megismerni például a marranusok problémakörét a 16. században), anélkül, hogy párhuzamot próbálnék vonni, hiszen minden eseti egyedi. Egy rabbitól (és az EMIH vezetői azok) képp elvárható, hogy a zsidó vallásjog (háláchá) útmutatásait kövesse ilyen típusú kérdésekben (is). Ettől még szeretni persze nem kell Szegedi Csanádot. Megbocsáta-

ni sem kell, ha valaki nem akar. Elfogadni viszont kell a megtérés szándékát, az idő pedig úgyis be fogja bizonyítani visszatérésének komolyságát.

Most pedig térjünk ki arra, hogy honnan is ez az ellenszenv valójában. Gyűlölni ugyanis sokkal könnyebb, mint önvizsgálatot tartani. Miért nem képes a Mazsihisz (az ortodoxiáról nem is beszélve) felvenni ezt a nemes versenyt az EMIH-hel? Ez már sikamlósabb téma, mert nehéz az embernek magába néznie. Nehéz felismerni, hogy a Mazsihisz tartalmilag teljességgel kiüresedett, vallási vezetői (tisztelőt a kevés kivételnek, de nevetek inkább nem mondanék) hiteltelének, jellemzően inaktívak. Jó nekik úgy, ahogy van, és amikor jön valaki más és próbál tenni valamit azért, hogy többen járjanak a zsinagógákba, javuljon a vallási élet minősége, teremődjenek meg a vallásgyakorlás praktikus feltételei, az mind-mind rávilágít arra a szomorú tényre, hogy ezeket bizony megtehetnék ők is. Ha akarnák. Ennél még nagyobb „veszély”, hogy hosszú távon még a jelenlegi állapot sem fenntartható. A Mazsihisz már így is küzd a jövő generáció hiányával, belső szervezeti problémákkal, korrupcióval majd minden szinten (amelyben, mint tudjuk, még a vallási vezetők is érintettek olykor), a megújulásra való teljes képtelenséggel. Nincs más, mint Alapszabályra mutogatás, érdekcsoportok harcrai, képviselői problémák, hogy csak néhányat említek.

Végezetül pedig van egy saját, szubjektív meglátásom is, amivel persze nem kell egyetérteni, de talán elgondolkodni rajta érdemes. Röviden leírom, még ha pátosossággal vagy hitbuzgósággal vádolnak is. Hiszek abban, hogy minden zsidóban, ha mélyen is, de motoszkál az a lelkiismeret, amely közelebb vinné őt származásához, hagyományaihoz, Terejtőjéhez. A kétezer éves száműzetés, a sok nehézség, üldöztetés rendkívül sok védekező mechanizmust alakított ki bennünk, sokszor olyanokat is, melyek azt mondatják velünk, jobb elhagyni őseink hitét, de legalábbis „lazítani” a vallási előírásokon. Éppen ezért lépten-nyomon szembesülünk azzal, hogy a vallásgyakorlás nem jelenti a világi élet és a modernizáció adta örömeinek feladását, a sikeres 21. századi életforma csődjét, nyilvánvalóan lelkiismeret-furdalást kelt sokakban. És ez így is van rendjén, hiszen mindannyiunkban motoszkál az, amit bölcseink úgy hívnak, hogy jécér hátov, azaz jó ösztön. A Chábád-mozgalom vezetői pedig pont azt projektálják, hogy lehet valaki modern gondolkodású és életvidám úgy, hogy közben egy lé-

pést sem távolodik a háláchá, a zsidó vallásjog által előírtaktól, az isteni törvénytől.

Óva inteni tehát akár a Mazsihiszt, akár a MAOIH-ot a „Chábád-veszélytől” – nem célravezető. Célravezető az volna, ha az említett két hitközség nem daccal, vádaskodással, mocskolódással állna versenybe, hanem rendet vágnának soraikban, felkészült és hiteles vezetőket neveznének ki, valóságos szellemi és intellektuális alternatívát kínálnának a szerencsés számos, de sajnos igen szétszédelt hazai zsidó „nyájnak”.

Megyeri András Jonatan

A válaszlevélben írtakkal sem értünk mindenben egyet. Pedig írója egy neológus körzet (!) vezetőségének tagja, reméljük, nem a Chábád trójai falova. Az, hogy nem a levélíró megállapításaira reagál (általában), hanem egészen más perspektívába helyezi mondanivalóját – ez legyen Izsák Gábor „baja”.

A legmélyebb süllyedt kezelt nyújtani. A MAOIH közgyűléséről írt beszámoló (zsidó.com) arról tanúskodik, hogy az ortodoxia ilyen sürgős segítségre szorul. Mégsem válaszol (többek között) arra a javaslatra sem, hogy kritizálás helyett a Chábádnak inkább segítenie kéne a MAOIH-ot. Ez is legyen Izsák Gábor „baja”.

A vádként megfogalmazott „külföldi eredet” említések orfelejtji, hogy a 26 év (Chábád ittléte) és az ennek sokszorososa (a neológia léte) – nem ugyanaz!

Ami a „besimulást” illeti, a Mazsihisznek sajnos nem mindig sikerült kivédenie a Chábád ez irányú törekvését (Szeged, Nagyfuvaros, Scheiber-iskola [sófár], Teleki tér, Nyíregyháza stb.), arról nem is beszélve, hogy az EMIH-hé válás mögött nem annyira vallásfilozófiai érdekek, mint nagyon is „piszkos anyagiak” álltak (pénz a magyar államtól IS!). Itt kérdezném meg, nem merült-e még fel a Mazsihisz által nyújtott többmillió kölcsön (könyvkiadásra) visszaadása ennyi év után?

Ami a „versenytárs” pozíciót illeti: majd ha egyenlő anyagi lehetőségek állnak rendelkezésre a két szervezet között, azaz a Mazsihisz is amerikai pénzen fog működni, akkor lehet versenytársokról szólni.

Szegedi Csanád visszafogadási kötelezettségének zsidó bölcséleti megtámasztásáról csak annyit: akkor még nem volt Auschwitz!

A szerk.

APRÓHIRDETÉS

VEGYES

Újlipótvárosban garzonlakás turistáknak kiadó. Tel.: 226-4109.

Üzemorvosi, házi orvosi rendelés Zuglóban, Vezér u. 156. VITAPHARM. Hétfő-szerda 15-16-ig. Dr. Szigeti Miklós, tel.: 220-0230.

Műfogsorrögzítés miniimplantátumokkal. Bp., Szt. István krt. 4. III. 1. 320-4778. www.drviragdental.hu és www.mini-implantatum.hu

Manikűr, pedikűr. Hívásra házhoz megyek. 06-20-551-4580.

Ótthoni szakápolást vállalunk Budapest területén, szükség esetén egyedi szakorvosi ellátással és gyógyászati segédeszközök helyszínen telepítésével. Együttműködünk a házi orvossal, kórházi szakorvosokkal. Kóser étkezést is biztosítunk. Szakmai működési engedéllyel és felelősségbiztosítással rendelkezünk. Tartós megrendelés esetén árkedvezményt adunk. E-mail cím: alarmcentrum@alarmcentrum.hu, 24 órás telefon: +36-30-443-1016.

Tóthné Húvós Katalin fogtechnikus mester. Fogsorok, hidak készítése, javítása soron kívül. Fogszabályozó, fogfőhéritő. Fogászati háttér biztosított. Szolid árak. Mozgáskorlátozottakhoz házhoz megyünk. Hétfői ügyelet. 1013 Bp., Krisztina krt. 51. fszt. 1. Déli pályaudvarhoz közel. 06-30-222-3016, 06-1-356-9372.

Víz-, gáz-, fűtészerezés, lakásfelújítás. Farkas Zsolt, 06-30-381-0672.

KASTÉLYOK BERENDEZÉSÉHEZ vásárolok nagyméretű, kisméretű festményeket, **EZÜSTTÁRGYAKAT**, 6 vagy 12 személyes (akár hiányos) evőeszköz-készletet, cukordobozokat, gyertyatartókat, tálcákat stb., Kovács Margit, Gorka kerámiáit, herendi, meissen, Zsolnay porcelánokat, régi álló, fali, asztali dísz-órákat, antik, barokk bútorokat, tabernákulumot, szekretert, reneszánsz dolgozószobát, bronz-, fa-, márványszobrokat (hibásakat is). Teljes hagyatékként első vevőként a legmagasabb árat fizetem. **KÉSZPÉNZBEN.** Díjtalan kiszállítás, értékbecslés, vidékre is. **Üzlet tel.: 06-20-280-0151, 06-20-323-4104.**

Izraelben már tavasz van! Segítségedre, munkádra minden évszakban szükség van! Gyere velünk önkéntesnek! Csoport indul: május 17.-június 7. Bővebb információ: Deutsch János, +36-20-233-8454, janos.deutsch76@freemail.hu, vagy személyesen az Izraeli Kulturális Intézetben (VI. ker., Paulay Ede utca 1.) minden kedden, 16-17 óra között.

Mindennemű régiséget vásárolok díjtalan kiszállással. Bútorokat, festményeket, porcelánokat, kerámiákat, jelvényeket, bronz- és fémtárgyakat, órákat, szőnyegeket, csillárokat, képeslapokat, jelvényeket, kitüntetések, híradástechnikát, nem használt konyhai tárgyakat, bútorokat, borostyánt. Pintér Nikolett, 06-1-446-8321, 06-30-973-4949.

ÚJ ÉLET

a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének lapja
1075 Budapest, Síp u. 12.
Telefon/fax: 322-2829

E-mail: ujelet@bzsh.t-online.hu

Főszerkesztő:
Kardos Péter

Olvasószerkesztő:
Gábor Zsuzsa

Kiadótulajdonos:
Mazsihisz

Előfizetési díjak:

Belföldön: 1 évre 4800 Ft

Külföldre 6800 Ft/év

USA és Izrael: 7500 Ft/év

Az összeg valutában is befizethető az aktuális árfolyamon.

OTP bankszámlaszám:
11707024-22118480

OTP SWIFT kód:
(BIC) OTPVHUHB

IBAN:
HU66 1170 7024 2026 2095 0000 0000

Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap

Üzletág, előfizethető a kiadónál.

Postacsekk: 11707024-22118480

Terjesztéssel kapcsolatos reklamációk

intézése a 06-(80)-444-444-es ingyenes

zöldszámon.

Szedés, tördelés:
WolfPress Nyomdaipari Kft.

Nyomdai munkák:
mondai Kft., www.mondai.hu

Felelős vezető: Nagy László

ISSN 0133-1353

Színes és fekete-fehér nyomtatás, másolás, plakátnyomtatás, könyvnyomtatás, névjegykészítés a Mammut I.-ben, a II., VI., IX. kerületekben. Messinger Miklós, 06-20-934-9523, www.rcontact.hu

Lakások, szállodák, lépcsőházak, homlokzatok kőműves, festési, burkolási, takarítási munkáit vállalom. 06-70-216-0234.

Lakottan megvenném idős személy kis lakását, vidékről. 06-72-326-462.

Két szakképzett ápolónő idős ember gondozását, felügyeletét vállalja, ha szükséges, 24 órában, párban. Minden megoldás érdekel. Referencia az előző családnál eltöltött több év. 06-70-425-1893, 06-56-414-732.

Kiadó Budapest belvárosában 2 szobás, nívós lakás turistáknak. szegojujka@gmail.com, 06-30-263-6898.

Órajavítás, antik órák teljes restaurálás, esetleg oda-vissza szállítással. Órák, elemek, csatok, óraszíjak (erős csuklóra is) nagy választékban. Tel.: 06-70-505-5620, napközben. VII., Garay-Murányi u. sarok, a Garay térenél. Jung Péter. Web: www.jungoras.hu

GÁBOR ESZMERALDA becsüsműgyűjtő elsőként, legmagasabb áron, készpénzért vásárol judaikat, továbbá festményeket, csillárt, bronztárgyat, bútorokat, ezüsttárgyakat, tört vagy fazonaranyat, porcelánokat, herendit, meissenit, Zsolnayt, Kovács Margit, Gorka Géza alkotásait is. Egyebeket, órákat, teljes hagyatékot. Kiszállítás, értékbecslés díjtalan, vidékre is. Üzletünk: II., Fő u. 67. Tel.: 06-1-789-1693, 06-30-382-7020.

Megbízható, referenciákkal rendelkező, egészségügyben dolgozó, leinformálható középkorú hölgy vállal ápolást, felügyeletet, gondozást idősek és gyermekek részére. Elérhetőség: fodor.erzsebet9@gmail.com vagy 06-70-343-1123.

HÁZASSÁG

36 éves, egyedülálló férfi komoly társat keres 45 évesig. 06-30-720-9697.

Mártír-istentiszteletek 2015

Május 31.		
Baja	10.30	Ady Endre könyvtár
Mosonmagyaróvár	15.00	Temető
Pásztó	10.00	Zsinagógafal, emlékmű, temető
Nyíregyháza	09.30	Emlékmű
	11.00	Temető
Nagykanizsa	10.30	Temető
Ács	14.00	Emlékmű
Devecser	11.00	Temető
Június 7.		
Gyöngyös	11.00	Temető
Kiskunhalas	11.00	Zsinagóga
Kecskemét	15.00	Temető
Eger	15.00	Temető
Szentés	11.00	Temető
Kispest	11.00	Temető
Miskolc	11.00	Avasi temető
Tata	10.00	Temető
Tatabánya	14.00	Temető
Zalaegerszeg	10.30	Zsinagóga
	12.00	Temető
Június 14.		
Balassagyarmat	11.00	Temető
Nagykőrös	11.00	Zsinagóga
Salgótarján	11.00	Temető
Esztergom	11.00	Temető
Révkörmárom	10.30	Temető
Győr	11.00	Temető
Székesfehérvár	11.00	Temető
Kápolnásnyék	14.30	Temető
Június 21.		
Nagykátán	10.30	Temető
Szécsény	11.00	Temető
Június 28.		
Veszprém	10.00	Temető
Cegléd	09.30	Zsinagóga
Szolnok	11.30	Zsinagóga
Szeged	10.00	Gettóemlékmű
	11.00	Zsinagóga
Békéscsaba	15.00	Temető
Dombóvár	14.00	Zsinagóga
Kaposvár	11.00	Temető
Gyula	12.00	Temető
Június 30.		
Vác	10.00	Temető
Július 5.		
Jászberény	11.00	Temető
Karcag	11.00	Zsinagóga
Szombathely	11.00	Temető
Tapolca	13.30	Emléktábla
	14.00	Temető
Július 12.		
Sopron	11.00	Temető

A további időpontokat folyamatosan közöljük. Kérjük olvasóinkat, hogy az időpontokat, helyszíneket rendszeresen kísérik figyelemmel, mert változás lehetséges.

MEGHÍVÓ

A BZSH Újpesti Szeretetotthona és az Újpest-Rákospalota templomkörzet meghív minden kedves érdeklődőt

AZ ERKÖLCS KÖZÉRDEKŰ PROBLÉMÁI

című előadás-sorozatra

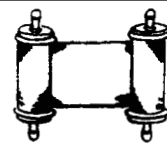
Előadók: dr. Földesi Tamás ny. egy. tanár,

valamint Szerdócz J. Ervin rabbi

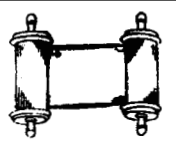
Az előadások csütörtökönként, 15 órakor kezdődnek a földszinti társalgóban.

Cím: 1042 Budapest, Liszt Ferenc u. 7.

Telefon: 06-30-661-4163 • 06-1-369-0827

IMAIDÓK

Templomok	Péntek este Máj. 1.	Szombat reggel Máj. 2.	Péntek este Máj. 8.	Szombat reggel Máj. 9.
Dohány	18.00	9.30	18.00	9.30
Frankel L. út 49.	18.30	10.00	18.30	10.00
Hegedűs Gy. u. 3.	18.30	9.30	18.30	9.30
Vasvári P. u. 5. (lubavicsi)	19.30	9.00	19.30	9.00
Thököly út 83.	18.30	9.00	18.30	9.00
Hunyadi tér 3.	19.00	9.00	19.00	9.00
Bethlen tér 2.	19.15	9.30	19.15	9.30
Nagyfuváros u. 4.	19.00	8.00	19.00	8.00
Rabbiképző-ORZSE (Scheiber S. u. 2.)	18.00	9.00	18.00	9.00
Kazinczy u. 27.	19.50	8.00	20.00	8.00
Alma u. 2.	16.30	8.45	16.30	8.45
Kórház (Amerikai u. 53.)	17.30	7.30	17.30	7.30
Páva u. 39.	18.00	9.30	18.00	9.30
Dózsa Gy. út 55.	19.00	9.00	19.00	9.00
Berzevicsy u. 8.	18.00	9.00	18.00	9.00
Károli G. tér 5.	18.30	9.00	18.30	9.00
Visegrádi u. 3.	18.00	9.00	18.00	9.00
Desseffy u. 23.	19.50	9.00	20.00	9.00
Telki tér 22. (szefárd)		8.45		8.45
Pesterzsébet (Zamárdi u. 7.)	18.00		18.00	
Vidéken				
Vác (Eötvös u. 3.)	18.00		18.00	
Kecskemét (Nagykőrösi út 5.)	18.00		18.00	
Székesfehérvár (Várkörút 19.)	18.10		18.10	
Győr (Kossuth L. u. 5.)	18.00		18.00	
Szeged (Gutenberg u. 20.)	18.00	9.00	18.00	9.00
Debrecen (Pásti u. 4.)	19.50	8.00	19.50	8.00
Nyíregyháza (Mártírok tere 6.)	19.50	8.00	19.50	8.00
Miskolc (Kazinczy u. 7.)	18.00	8.00	18.00	8.00
Pécs (Fürdő u. 1.)	18.30	10.30	18.30	10.30
Kiskunhalas (Petőfi u. 1.)	18.00		18.00	
Szombathely	18.00		18.00	
Kaposvár (Berzsenyi u. 14.)	18.00		18.00	
Nagykanizsa (Fő u. 6.)	18.00		18.00	
Keszthely (Kossuth L. u. 20.)	18.00		18.00	
Hódmezővásárhely (Szt. István tér 2.)	18.00		18.00	

NAPTÁR

Május 1. péntek
Május 2. szombat
Május 7. csütörtök
Május 8. péntek
Május 9. szombat
Május 15. péntek
Május 16. szombat

Ijjar 12.
Ijjar 13.
Ijjar 18.
Ijjar 19.
Ijjar 20.
Ijjar 26.
Ijjar 27.

Gyertyagyújtás: 7.30
Szombat kimenetele: 8.48
Lág báomer
Gyertyagyújtás 7.46
Szombat kimenetele: 8.59
Gyertyagyújtás: 7.55
Szombat kimenetele: 9.10
Újholdhirdetés

Az Alapítvány a Szegedi Zsinagógaért kuratóriuma köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik önkéntes segítőként vagy adományokkal támogatták a 112 éves műemlék fenntartását, felújítását. Kérjük, hogy legyenek 2015-ben is támogatóink, és a 2014. évi szja 1% kedvezményezettjeként az „Alapítvány a Szegedi Zsinagógaért” nevet tüntessék fel, segítve Európa, hazánk városunk legszebb neológ zsinagógájának az új generációk számára történő megőrzését, az ennek érdekében kezdődő rekonstrukciót. Adószámunk: 18451621-2-06.

A Veszprémi Zsidó Örökségi Alapítvány köszönetet mond mindazoknak, akik a 2013. évi személyi jövedelemadójuk 1%-át az alapítvány mint közhasznú tevékenységet folytató szervezet részére felajánlották. Az így kapott 29 552 Ft-ot a veszprémi kulturális örökség védelme alatt álló zsidótemető gondozására használtuk fel, a kuratórium döntése alapján. Reméljük, hogy a 2014. évről beadott bevallásukban még többen fogják 1%-os felajánlásukat alapítványunk részére megtenni, amit előre is köszönünk. Adószámunk: 18927467-1-19.

Kérjük, segítse személyi jövedelemadója 1%-ával a már igen idős (85 év feletti) Jad Vasem-kitüntetetteket, akik 1944-ben életük kockáztatásával mentettek meg zsidó üldözötteket.

Igaz Emberekért Alapítvány. Adószámunk: 18040094-1-42.

A Mazsihisz Szeretkórházért Közhasznú Alapítvány kéri, hogy személyi jövedelemadójának 1%-áról az alapítvány javára rendelkezzen. Az alapítvány célja a Mazsihisz Szeretkórházban a korszerű betegellátási struktúra kialakítása, az intézmény egészségügyi, rehabilitációs, ápolási tevékenységének támogatása, továbbá a kórház mindennapos működésének – a hitéleti követelmények megtartásának – folyamatos segítése. Adószámunk: 18173503-1-42. Köszönjük a támogatását.

Kérjük, tájékoztassa személyi jövedelemadóját fizető hozzátartozóit, hogy a **JDC-MAZS Alapítvány** – amelynek kiemelt programja a közel 5000 holokausztürelő támogatása – nagyon várja az 1%-os felajánlásokat, hogy a jövőben még több szolgálatot tudjon a kliensek rendelkezésére állni. Adószámunk: 19664651-2-42. Nagyon köszönjük!

A Zuglói Talmud Tóra Alapítvány köszönetet mond mindazoknak, akik a 2013. évi szja 1%-át részére felajánlották. Továbbra is számítunk 1%-os felajánlásukra. Adószám: 18170696-1-42.

Programajánlat

MÁJUS

Spinoza Színház
(1074 Budapest, Dob u. 15.)

4. (hétfő) 19 óra: Szek(a)szualitások(k) – zenés vígjáték
6. (szerda) 19 óra: Lázár Kati: Kripli Mari
7. (csütörtök) 19 óra: Fellegi Balázs: Leonard Cohen és a többiek
12. (kedd) 19 óra: ALMA – 90 perc ismeretlen ismerősökkel

Generációk Klubja
(VI. ker., Hunyadi tér 3., félemelet)

4.: „Fellángoló fegyverkezés a Közel-Keleten” témában Breuer Péter szakértő tart előadást.

11.: Mispochológia Mesterfokon Deák Gábertől!

18.: Tavasz van... gyönyörű! A zongoránál erre hangol: Fűzy Gábor.

Csütörtökönként a gyógytornát és fejlesztő foglalkozásokat a megszokott időben tartjuk.

A klub hétfői eseményei 15 órakor kezdődnek.

Széderek 2015/5775

Balassagyarmaton

a Kertész István Alapítvány és a hitközség közösségi szédert tartott, amelyre nemcsak a városból, hanem a környező falvakból és Szlovákiából is érkeztek családok. Bauer József elnök köszöntötte a vendégeket, és kiemelte az összejövetel fontos-

A macesztortákat *Simon Leila* sütötte. A jó hangulatú szertartást a hagyományos dallamok közös éneklése zárta.

– zait –

A Szeretkórházban

az idén is nagy érdeklődés előzte

Balassagyarmat

ságát, közösségformáló erejét. Az estét Bauer Viktor vezette le. Beszélt a kivonulásról az egyiptomi rabszolgaságából, az ezzel kapcsolatos eseményekről és magyarázatokról. A Má nistáná kérdéseit a legfiatalabbak: Makrai Dorottya, Vastag Eszter, Bauer Lili és Bauer Bence tették fel. Az afikomán megtalálása után a gyerekek ajándékokat kaptak. Az ünnepi vacsora elmaradhatatlan fogását, a maceszgombócot Szabó Pálné és Bauer Józsefné készítették.

meg a hagyományos széderejét. Több mint hetven résztvevő jött el, nemcsak a kórház ápolottjai, de ott volt Deutsch Zsuzsa igazgató főorvos, Szinai T. József gazdasági igazgató, a kórházkörzet tagjai és vezetői, valamint többen a betegek hozzátartozói közül. Deutsch Zsuzsa köszöntőjében kellemes estét és szép ünnepet kívánt mindenkinek, ezután Klavanszkij Anatolij kántor énekelte el a kidust. Deutsch László főrabbi vezette a szédert, elmagyarázta,

hogyan mit ünneplünk peszáchkor, hogy mit miért eszünk a szédere estén. Mondanivalóját midrásokkal és tanulmányokkal színesítette. A Má nistánát a főrabbi kisfia, Dávid kérdezte. A haggada felolvasásában többen is segítettek: Klavanszkij Anatolij, Földi Péter, Fruchter Sándor és Smulovits Róbert. Az este bencsolással és közös énekléssel fejeződött be. Köszönetet mondunk Szinai T. József igazgatónak a szédere est megszervezéséért és zavartalan lebonyolításáért. Köszönetet mondunk a Hospice, a kórház és a Laky konyha dolgozóinak a sok segítségért.

Zalaegerszegen

telt házzal ünnepeltek. Siklósi Vilmos köszöntője után Róna Lászlót, a kaposvári hitközség elnökét kértük fel a szédere este levezetésére. Ennek rendje-módja szerint megemlékeztünk az Egyiptomból való szabadulásról, melynek sorsfordító jelentősége volt. Őseink megpróbáltatásait, életét, elbukását, majd felemelkedését követtük nyomon. Különleges nap volt. Vendégül láthattuk a botfai speciális nevelési központ fiataljait, akik egy régebbi holokausztvetélkedőn vettek részt. Ajándékot is kaptunk tőlük. A Preisinger Hilda keramikus közreműködésével készült alkotást ezután mindenki láthatja közösségi házunk falán. A vacsora késő estebe nyúló beszélgetéssel ért véget.

Virágh Judit

Zuglóban

ezúttal sem lehetett még egy maceszmorszát sem leejteni, annyian voltak. Az előadók közül – mint immár több mint negyven éve – a Kardos család uralta a terepet. Kardos László kántor kidusát megelőzően Gerő Péter elnök köszöntötte a vendégeket. A szertartást Kardos Péter főrabbi vezette, miközben örömeinek adott hangot, hogy nemcsak köszönhetette, de eredményesen aktív olvasásra is biztathatta a kórházból körzetéhez ragaszkodó Reichardt Sándort (92). A Má nistánát Gerő Hanna, Krauth Eszter és Rezes Hanna kérdezték, s ők dugták el és adták elő az afikománt. Köszönet a zuglói közösség valamennyi tagjának, akik részt vettek az est sikerének előkészítésében.

...és ideje van a nevelésnek

A szőke nő bemegy a börtönparancsnokhoz, és kéri, hogy a férjének könnyebb munkát adjanak.

– Nézze, hölgyem! Én nem tudom, hogy a férjének milyenek a fizikai képességei, de a zacskóragasztásnál könnyebb munkát nem tudok adni.

– Micsoda? Nekem azt mondta a beszélőn, hogy alagutat ás.

Két szőke beszélget:

– Tegnap voltam a nagyamamánál.

– És még mindig olyan öreg?

– Maguk ott lent a gödörben azok a skót turisták, akik három napja tűntek el?

– Igen, a jégen csúszva ide lezuhantunk!

– Most már nyugodjanak meg, itt a Vöröskereszt!

– Menjenek tovább, mi nem adakozunk!

JÁTÉKSZÍR

Hagymát hagymával

pesti mese Kabos Gyuláról

2015. május 21. csütörtök 19 óra

szereplők: Gál Robert - író, narrátor, Masa Tamás, Masa Anita, Szabó Endre, Beke Farkas Vándor - legény, Neumark Zoltán - zongorista, Poporka Jenő - nagybácsi

11.ker. Teréz krt. 1X. Jegyek: 1900-3900 Ft. Tel: 312 0 130 www.jegy.hu info: 0670-263-2039

CleanArt Production

SPÁNN GÁBOR

Bobby Fischer

A feleséggel évek óta van egy közös játékunk. Esténként, amikor tévét nézünk és véget ér egy játékfilm, alig várjuk a stáblistát. Tudniillik a legtöbb kereskedelmi csatorna annyira rekláorientált, hogy a melodráma végén a csókra hajló két ajak még össze sem ért, amikor már bevágják a vgyorgó nyugdíjas házaspárt, melynek egyik tagja felkiált: mióta ezt a műfogsorrasztót használom, nyugodtan köphetek a híradónál a tévé felé, nem megy vele a fogsorom!

Tehát arra ritkán van lehetőségünk, hogy egy-egy film alkotóinak legalább a nevével megismerkedhessünk. Pedig ez a játékunk lényege: pusztán a nevek alapján megpróbáljuk felmérni, az éppen bemutatott zseni-gének hány magyar és hány zsidó alkotója lehetett. Ezért egyformán melegséget érzünk a szívünk táján, ha a vége főcímen feltűnik Louis Mandoki, Sándor Stern, Tibor Takács vagy éppen Paul Newman, Natalie Portman vagy Roman Polanski neve. Persze ez a szívtáji melegség aztán égési sebbe változik, ha a híradóból viszont arról értesülünk, hogy a NOB néhány korrupcióra hajlamos tagját megkenő szélhámosok között található magyar vagy zsidó. Ilyenkor azzal vigasztalom magam, hogy az almafát sem szokták kivágni csak azért, mert terem férgeset is. Van határeset is, ilyen például Cicciolina, alias Staller Ilona esete is, aki ugye tudjuk, hogy magyar származású, Olaszországban él, fiatal korában sokat disznólkodott, és élete második felében tárcsázott át a politikára. Itthon a magyar politikuskoknál ez fordítva szokott történni.

Rám legnagyobb hatással mindenesetre az a tudományos dolgozat volt, amely ugyan történelmi késéssel, de nemrégben került a kezembe. Két angol oknyomozó újságíró több évtized távlatából megírta Bobby Fischer, a sakkvilág fenegyereke történetét. Fischerről azt kell tudni, hogy a 60-as, 70-es években üstökös-ként tűnt fel a sakkvilág egén, egészen a világbajnoki címig vitte, és mint az az üstökösökkel általában történni szokott, zuhanással végezte. Igazi kóser magyar felmenőkkel rendelkező zsidó családból származott, és valódi vegyítiszta antiszemita vá nőtte ki magát. Ezen nincs mit csodálkozni, Amerikában külön irodalma van az „öngyűlölő zsidó archetípusának”. Fischerről ugyanúgy ismerte el a világ azt, hogy a valaha élt legnagyobb sakkozók egyike, mint azt, hogy emberileg nem normális. Extravagáns ötleteivel, állandó kötődésével megkeserítette a sakkvilág szervezőinek életét. Pályafutása során először pl. lemondta, hogy kiálljon megmérkőzni Szpasszkijjal, az akkori világbajnokkal, majd sok évvel később egy tisztán pénzért vívott nosztalgia-meccsen izzadságmentesen lelépte. Igaz, hogy rosszkor és rossz helyen győzött. Tudniillik az történet „hűtestvérünkkel”, hogy ezt az 5 millió dollárral megsponzorált mérkőzést az akkor épp háborúban álló Jugoszláviában rendezték, ahová egy érvényes amerikai rendelet értelmében az USA-állampolgár Fischernek tilos lett volna beutaznia, és az már csak hab a tortán, hogy a győztes mérkőzésért felmarkolt milliók után nem adózott. Bátorágáról is tanúbizonyságot téve megtagadta, hogy sorköteles katonaként Vietnámba menjen. Ezután évekig bujkált a világban, többek között Magyarországon is. A Kingdom precíz zsrnalisztái még azt is leírták, ki volt az itteni élettársa, aki nyelvünkre is tanítgatta. Fischer ugyan soha nem tanult meg magyarul, de azt angolul azonnal meg tudta választolni, hol lehet Pesten külön felüli libamagát kapni.

Újságíróknak interjút nem adott, szereplést nem vállalt, és még el is maszkirozta magát, hisz fényképe bejárta a világsajtót. Az angolok beszéltek magyar ügyvéddel is, aki elmondta, hogy ha annak idején Fischer, magyar felmenőit igazolva, kéri a Kádár-rendszer adminisztrációjától az állampolgárságot, minden további nélkül megkapta volna. Rossz nyelvek szerint minden hatóságnál takarítónőig bezárólag mindenki tudta, hogy itt él, de kiadatásától sohasem kellett beresálnia.

Én nem láttam játszani, mivel ő nem tudott ultizni, engem meg nem érdekelt a sakk. De kicsit büszke vagyok arra, hogy ennek az olimpiai szellemi sportágnak egyik tündöklő csillaga magyar és zsidó volt. Mindenesetre meg vagyok róla győződve, hogy ha ma élne (évekkel ezelőtt Izlandon bekövetkezett halála óta a mennyben lépeget bábuival), és növelni akarná a gazdasági bevándorlók létszámát, beállva egy koszovói mögé a Honosítási Hivatal ügyintézőjénél, meglepetés érné. Valahogy közölnék vele, mi minden papírt kell beszereznie, és ahogy én a magyar hatóságok munkatempóját ismerem, mire a mi derék Bobbynk ezt mind előteremtene és megkaphatná magyar útlevelét, már rég az Alma utcai öregek otthonában szopogatná a sötét királynőt...

Tavalyi MTK-mérleg: 860 millió fejlesztésre

Az MTK Budapest kilenc helyszínen összesen 860 millió forint értékben fejlesztette sportlétesítményeit 2014-ben.

Deutsch Tamás, a kék-fehér klub elnöke sajtótájékoztatóján elmondta, hogy a többségében TAO-forrásokból megvalósult építkezéseknek, fejlesztéseknek és felújításoknak köszönhetően a labdarúgókkal együtt 11 sportág több mint 800 sportolója készülhet a korábbinál jelentősen modernebb körülmények között.

A beruházások az MIK röplabdázóit, karatésait, asztaliteniszezőit, női kosárlabdázóit, vívóit, ritmikus gimnasztikázóit, kézilabdázóit, kakajozóit, kenusait, evezőseit, ökölvívóit és labdarúgóit érintik.

„Talán nem követek el óriási hibát, ha dicsekszem azokkal a beruházásokkal, amelyek az MTK tulajdonában, vagyonkezelésében vagy használatában lévő létesítményekben megvalósultak, és amelyekkel a sport hátterét fejlesztettük” – fogalmazott Deutsch Tamás, majd kiemelte, a fejlesztések többsége nem a labdarúgáshoz kapcsolódott.

Az elnök ígéretet tett arra, hogy a modernizálás 2017-ig folytatódik, bár nem minden évben ekkora mértékben.

A két legjelentősebb tavalyi beruházás a Városmajorban történt, a röplabdázók, illetve a ritmikus gimnasztikázók által használt Ikercsarnok teljes felújítása 369,5 millió forintból valósult meg. A közelben található vívó- és kosárlabdacsarnok légkezelő rendszerének és kazánházának korszerűsítésére 220 millió forintot költöttek, az energetikai fejlesztéseknek köszönhetően az elnök szerint a korábbi összeg 40 százalékára csökkent a csarnok gázzsámlája.

A Hidegkuti Nándor Stadion szomszédságában található kézilabda-(korábban kosárlabda-)csarnok teljes belső modernizációja és tetőszigetelésének felújítása 97 millió-

ba került, míg a zuglói Lantos Mihály Sporttelepen végrehajtott többirányú fejlesztések 85,5 milliót emésztettek fel. Utóbbi beruházás keretében többek között az MTK felnőtt labdarúgócsapatának öltözőit is felújították.

A felsoroltakhoz képest kisebb mértékű fejlesztések történtek az MTK két kajak-kenu telepén, a Népszigeten, illetve a Gubacsi hídnál, valamint a Vízisport utcai evezős bázison. Kispesztén egy Török Gyula nevével viselő új ökölvívó-edzőterem épült, míg az egyesület által bérelt Kiss János altábornagy utcai – korábban általános és középiskolai – tornaterem is új padlóburkolatot kapott.

Deutsch Tamás a 2015-ös év legjelentősebb fejlesztésének nevezte, hogy saját forrásból – a kormány támogatásával – még az idén felújítják az MTK-t több évtizeden át vezető legendás elnök, Brüll Alfréd és családja műemléki védelem alatt álló mauzóleumát a Salgótarjáni úti zsidótemetőben. Ennek felavatását a klub 127. születésnapjára, november 16-ára tervezik.

MTI

